

İŞÇİNİN SESİ

YIL: 21 SAYI: 460

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ YAYIN ORGANI

MART 1998

Bütün Ülkelerin İşçileri Birleşin! Karkeren Hemü Welatan Yekbîn! İşçiler Silahlanın, Devrime Hazırlanın! Karker Xwe Bi Çek Bikin, Ji Şareşê Re Amade Bikin!

**İŞÇİNİN, EMEKÇİNİN MÜCADELE GÜNÜ
1 MAYIS YAKLAŞIYOR!
BURJUVAZİYE VURALIM,
BU DÜZENİ YIKALIM!**

Aslında burjuva demokrasininin bir önemli ögesi laiklik, burjuva düzenin bugünkü has ve baş koruyucusu Demirel'le elbette ki asla gelmeyecektir

REFAH, FAZİLET, LAİKLİK VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

UMUT GAZİOĞLU **kıvrandırken, yoksul emekçilerin, etnik ve inanç topluluklarının üzerinde baskısını azgınca artırıyor. Ama böyle gitmeyeceğini onlar da görüyorlar.**

RefaH Partisi, Anayasa Mahkemesi'nin kapatma kararından bir aydan biraz fazla zaman sonra, gerekçenin resmen yayınlanmasıyla birlikte tarihe karıştı. Bu bir aylık ara içinde parti başkanlığı yetkilerini tepe tepe kullanan Erbakan'la birlikte, aynı partinin beş milletvekiline beş yıl seçim yasağı ve milletvekillikleri düşme cezası verildi. Ayrıca Anayasa'ya aykırı fiillerinden ötürü DGM mahkemelerinde yargılanmak üzere davalar açıldı. Ama Erbakan çok büyük olasılıkla yaş haddinden hapis-haneeye gitmekten kurtulacak!

RefaH'ı kapatma kararı özetle şu altı madde üzerinde gerekçelendirilmiştir:

"1) Dinler, dünya işlerine karışıp siyasi bakımdan güç kazandıkları ölçüde asıl ruhani erklerini gözardı edip soysuzlaşmaya başladılar.

"2) Demokrasi herşeyden önce laikliğe dayanır. Gerçek demokrasiler laiktir. Dini zorlama olursa, özgürlük ve eşitlik olmaz.

"3) Laiklik açısından verilecek en küçük bir ödün, Atatürk devrimlerini yürüncesinden saptırarak yokolması sonucunu doğurabilir.

"4) Yüksek öğretim kurumlarında, dersane ve koridorlarında çağdaş kıyafet ve görünümde bulunmak zorunludur.

"5) Erbakan ve RP yöneticileri, başörtüsünün anayasal hak olduğu iddiasıyla halkı kışkırttılar.

"6) Dikkatli TV izleyicileri bile RP'nin laikliğe aykırı eylemlerin odağı haline geldiğini gördü."

Bir Erbakan düşünün ki; 'nizam'ı kurayım derken terazi kırıldı, 'selamet'e çıkayım derken felakete çattı ve sonunda tepeye tırmanmış tam 'refah'a ulaşayım derken de feraha (boşluğa, serinliğe) çıkarıldı. Şimdi tek başına ferah odasına kapanmış, kapalı devre çalışmaya hazırlanıyor. Oradan, haram yemediği için(!) şimdiye kadar ancak 150 kg kadar altın biriktirmekle uğraştığından, yanına bir türlü yaklaşmadığı 'fazilet'e sahip olacak. Ama yaşından umulmuyacak bir güç ve enerjiyle hızlı bir biçimde işe girişmiş durumda. Beş yıl siyaset yasağı cezasına çarptırılmış, ne gam? Evinde altınlarını sayarken, asrın icadı 'uzaktan kumanda' aletini çalıştırmaya başladı bile...

Türkiye, Refah'ın Kapatılmasıyla Daha Laik Olmayacaktır

İşte bu kişinin yönettiği parti, siyasallaştırdığı İslamı, mensuplarının sahip olduğu ortaçağ kafası kalıplarına sokarak iktidara oturmuştu. Anayasa mahkemesi, kapatma kararı birinci gerekçesinde bunların İslamı soysuzlaştırdığını, sonucunda ise RP'nin laikliğe aykırı eylemlerin odağı olduğunu söylüyor. Yani,

RefaH'ı kapatarak hem dini hem de laikliği kurtarıyorum, diyor. Bu nasıl olur? Sosyalist devlet anlayışını bir yanda tutunuz, modern burjuva demokratik devlet yönetiminde laiklik, olmazsa olmaz koşuldur. Anayasa, devlet yönetimi içerisinde dinden sözediyor, savunuyor ve dini kurtarmaya çalışıyor ise, o devletin demokratikliği ve modernliği boş laftan ibarettir. Diyanet İşleri Başkanlığı, en az üç bakanlığa eşit bütçesiyle Devlet yönetimi kurumları arasında yer aldığı sürece, TC devletin 'laik' olduğu zaten söylenemez.

Ve siyasetler tarafından da din kullanılmaya devam edecektir. Refah'ın kapatılmasıyla da Türkiye, daha fazla 'laik' görüntüye girmeyecektir.

5. ve 6.maddelerdeki öğretim kurumlarında "çağdaş kıyafet ve görünüme uymamış" ve "başörtüsünü anayasal hakmış gibi göstermiş" olmaları dinci partinin kapatılma gerekçelerinden.

Buna karşılık Başbakan Yılmaz, yeni kapatılmış Refah'ın tabanına şirin görünerek oy çekme kaygısıyla, "İmam Hatip Liselerinde kız öğrenciler başörtüsü takabilir" diyor. Hükümetin DSP kanadından Milli Eğitim Bakanı ile anlaşmazlık yaşıyor; "Rahşan Hanım çiçek sularken, kendisi de şiir yazmayı sürdüren" Ecevit, "sol"culuk dönemlerindeki(!) hataları tekrarlayarak koltuğundan olmamak için, araya girip Başbakan'la anlaşiyor. Kapalı da olsa İslamcı öğrencilerin "dinsel yaşamlarını" laik okullarda sürdürmeleri ödününü vermekten çekinmiyor. Çünkü Yılmaz erken seçimden sözetmeye başlamıştı. İstanbul Üniversitesi Rektörü aynı günlerde öğrencilere dönük çıkardığı bir genelgede, sadece gerici simgeler olan "başörtü ve türbanlı" kızlar ve "imam sakallı" erkek öğrencilerin fakültelerde derslere alınmamasının belirtilmesi gerekirken, "kavatsızlar ve üzerlerinde kimliği olmayanları" da kasıtlı olarak karıştırıp binlerce öğrencinin sokak eylemlerine neden oldu. Ancak Dünya TV'leri bunu sadece "İslamcı başörtülü kız öğrencilerin protestosu" olarak verdi. Oysa üçte biri bile İslamcı değildi. Ama dünya ne kadar çok İslamcı öğrenci olduğunu görmüş oldu(!); demokratik yönetimlerde böylesine baskı olur muydu?

Fazilet'e Cumhurbaşkanı Desteği

RefaH'ın resmen kapatılmasının ardından bir hafta bile geçmeden, birkaç aşamada büyük guruplar halinde bağımsız kalan Refahlı milletvekilleri, önceden Erbakan'ın avukatına kurduğunu olduğu Fazilet Partisi'ne geçtiler. Meclis'teki parti gurup salonunda eski Refah milletvekilleri, yeni

parti başkanlarını ayakta alkışlıyorlardı. Çünkü, milletvekillerinden birinin gazeteciye söylediği gibi, "kürsüden avukatının ağzıyla konuşan Erbakan idi." Abdullah Gül ve Tayyip Erdoğan gibi yenilikçilerin esamesi bile okunmadı. Yeni parti uzaktan kumandalı bir emanetçiye teslim edildi.

Anayasa'nın "kapatılan parti, aynı kişiler ve aynı programla kurulamaz" maddesini hiçe sayan Refahlılar, Erbakan'ın ikinci ve resmi kişiliği sayılabilecek avukatına kurdu-duğu partiye toplu geçiş yaptılar. Hile-yi Şer'iye buna derler işte! Başsavcı Savaş Vural, "RefaH'ın devamı olan Fazilet Partisi"nin kapatılması için Anayasa Mahkemesi'ne yeniden dava açacağı" çıkışı yapar yapmaz, Demirel önünü kesti. Cumhurbaşkanı, ertesi gün neden bizzat uçağatçı gazeteci M.Ali Birand'ı çağırıp, 32.gün TV programına çıkmak istiyor? Konuşmasında "Fazilet Partisi, Refah Partisi'nin devamı değildir" diye desteğini kamuoyuna neden açıkladı?

Yakında Anayasa'da değişiklikler yapılsın tartışması açılarak, gelenekleşen parti kapatmalarının önünü mü kesmek istiyordu? Demirel yasalarüstü bir otoriterliğe doğru mu gidiyor? Yoksa hükümete, "erken seçim tartışmalarını bırakıp programımızı uygulayın; vergi ve mali reform tasarılarınızı Meclis'ten geçirterek, enflasyonu önleyin, ekonomiyi düzluğe çıkartın!" uyarısını mı yapıyordu?

Paris ziyareti sırasında, Fransız basınının taktığı adla 'İhtiyar Tilki'nin kafasında, her üçüne de yer olacağı gibi başkalarına da vardır. Ama otoriterliğini genişleterek güçlü başkanlığa zemin hazırlama denemeleri beklenebilir. Sivil otoritenin olağanüstü güçlenme girişimleri, sivil faşizmin başlangıcından başka türlü tanımlanabilir mi?

Fazilet Partisi'ne beklenmedik bir anda Demirel'in desteğini vermesi, Refahlıların hızlı bir biçimde partiye akmalarını sağladığı gibi, seçim hesaplarını Refah'ın kapatılmasına bağlayan Yılmaz'ı da engelledi. Demirel'in Ana-Sol Hükümeti'nin 2000 yılına, yani Cumhurbaşkanlığı süresinin bitimine kadar sürmesinden yana olduğu anlaşılıyor. Bu süre içinde başkanlık sistemine geçiş sağlanabilirse, daha güçlü olarak yerinde kalır. Bu sürecin gerçekleşmesi, aynı zamanda Yılmaz'ın da "sağ"ın en güçlü lideri olarak büyüyüp gelişmesini sağlayacaktır. Onda toparlayıp götürücü liderliği bulamadığı takdirde, kendisi merkez "sağ"ın başına dönecek; ANAP, DYP, DTP'yi birleştirip tek başına iktidara oturacak. O zaman Yılmaz'ın Cumhurbaşkanlığı gündeme gelir. Ama eğer Ecevit koalisyon dönemi boyunca sağa kaymayı sürdürürse, Yılmaz'ın

Bana paltomu giydirin!

Laik ve demokrat olmaya azmettim!

elinden bu şansı alabilir...

Gerçek Laiklik Demirel'le Asla Gelmeyecektir

Demirel, dönüp merkez sağ partileri birleştirip iktidar da muhalefet de olsa, dinci Fazilet'in iktidar yolunu kapatarak yaşamasını sağlayacaktır. Aslında burjuva demokrasininin bir önemli ögesi laiklik, burjuva düzenin bugünkü has ve baş koruyucusu Demirel'le elbette ki asla gelmeyecektir. Laikliğin en sinsi ve en tehlikelisi din baronu Fethullah Gülen'in elinden ödül alan ve TC'nin dini temsilcisiymiş gibi kendisiyle Papa'ya mesaj gönderip, onu ülkeye davet eden Cumhurbaşkanı Demirel asla laik değildir ve olmamıştır. Koyu bir Hanefi Sünni müslümandır. Alevilere karşı da samimi değildir, tehlikeli bir biçimde aldatılıyorlar. TC devletin dini, Türk burjuva devriminin ilk yıllarında, 1926'da bizzat Atatürk'ün talimatı üzerine, Diyanet İşleri Riyaseti (Başkanlığı) ile Sünni din bilgini Elmalılı Hamdi Yazır arasında yapılan "Kur-an Tefsiri Protokolü"nda belirlenmişti. Mustafa Kemal, Hacı Bektaş Veli Dergahı postnişini Cemaleddin Çelebi'yi bizzat ziyaret ederek, Kurtuluş Savaşında en büyük desteğini aldığı Alevi toplumunun inancını yok saymış ve onlara ihanet ederek protokolda yer vermemiştir. Atatürk'ün bizzat kaleme aldığı ve protokole konan 7 maddeden 5.maddede devletin dini şöyle belirlenmişti:

"İtikadda (inançta) ehli sünnet (sünnilik) ve amelde (uygulamada) Hanefi mezhebine bağlı kalınmak üzere, ayetlerin ihtiva ettiği (içerdiği) dini, şer'i, hukuki, içtimai ve ahlaki hükümler açıklanacak. Ayetlerin ima (dolaylı olarak) ve işarette bulunduğu ilmi ve felsefi konularda ilgili bilgiler verilecek. Özellikle tevhid (birlik) konusunu ihtiva eden ibret ve öğüt mahiyeti taşıyan

ayetler genişçe izah edilecek. Konuyla doğrudan ya da dolaylı ilgisi bulunan İslam tarihi olayları anlatılacak..." (19 Kasım 1997, *Hürriyet*)

Kur-an'ın Türkçeye çevrilip, günün koşullarına göre yorumlanması bakımından bu bir reformdu. 1926-1938 yılları arasında tamamlanıp 9 cilt olarak bastırıldı. Ancak devlete din tayin etmek, ülkedeki farklı inanç topluluklarını bu dinden saymak, ne çağdaşlık ne de laik devlet anlayışıdır. Bugün de bu özlem içerisinde devlet. Demirel'in istediği de budur. Ortodoks İslamı kendi kuralları altında devlet dini olarak örgütlerken, Aleviliği de devrimci, ilerici ve özgürlükçü özelliklerini budayarak Sünniliğe yaklaştırmak çabasıdır. Devlet ile çıkar ilişkileri olan Alevi burjuvasından bazı kişiler bu oluşumu hızlandırma ihaneti içindedirler.

Bugün artık bir çete devleti olduğu tescillenmiş TC, rejim bunalımını çözememenin aczi içinde kıvrandırken, yoksul emekçilerin, etnik ve inanç topluluklarının üzerinde baskısını azgınca artırıyor. Çetebaşı Tansu'yu Türkiye'nin başına bela eden Ana-Sol Hükümeti Sanayi ve Ticaret Bakanı Yalım Erez, TOOB yönetim kurulu toplantısında TC burjuva devletin gerçekçi bir tanımını yapmaktadır. Sanayi burjuvasınınin devleti yönetemeyişleri ve ne hale getirdiklerinin bir itirafıdır bu:

"Türkiye'de devlet siyaseten 4-5 bin kişiye, ekonomik alanda da 60-70 bin kişiye rant dağıtan bir devlet haline gelmiştir. Yani 65 milyon insan da bir taraftadır. Bunun böyle devam etmesi mümkün değildir."

Elbetteki böyle gitmeyecek. 65 milyonu, "siyaseten ve ekonomik" yönden 70 bin kişiye ezdiren bu devlet devrimle yıkılacak ve halkın devleti, 65 milyonun devleti kurulacaktır. ●

Devrimci Örgütlere ve Devrimci Kamuoyuna

TKP

Türkiye'de yaşanan şu ortamda, toplumun kaderi giderek devrimci güçlerin anlayış birliği ve örgütlenmesine bağlanmaktadır.

Bugün, siyasal ortamda önemli bir değişme vardır. Baş çelişki değişmiştir. Başına gelenden ders çıkaran Siyasal İslam, demagojik de olsa, demokrasi söylemine ve eylemine oturmaktadır. Bu durumda, Marks'ın, "şeytanla da işbirliği yapılabilir, önemli olan kimin

kimi kandırdığıdır" dediği gibi, devrimci hareketimiz için, Siyasal İslam'la geçici ve sınırlı eylem birlikleri yolu açılmaktadır.

Bugünün baş çelişkisi, giderek, açık devlet desteğinde yükselmekte olan sivil faşizm ile, halktan yana güçler arasındaki çelişkide kendini göstermektedir. Bundan, MGK-Susurluk devleti ve emperyalizmle halk arasındaki ana çelişkiyi çözme yolunda,

doğru bir tutumla, yararlanmak zorundayız.

Açık olan şudur ki, burjuvazi içindeki kriz daha da sertleşecektir. Halka karşı baskı ve zor kullanma, devrimci güçlere karşı şiddet artacaktır. Türkiye'de toplumda sürekli varolan ikilem, ya devrim ya karşı-devrim ikilemi, yine bir yol ağzına gelmektedir. Devrimci hareket bu yol ağzında, ikilemi devrim yoluyla çözme şansına sahiptir.

Türkiye'de yöneten sınıfın bunalımı derinleşiyor. Halkın demokrasi özlemi, adalet istemi, rejimin sınırlarının ötesine taşıyor. Önümüzdeki sorun, var olan toplumsal hareketliliği bir üst düzeye sıçratanacak olan güvenilir örgütsel çekim merkezlerini yaratmaktır.

Refah'ın, burjuva legal sistemin dışına itilmesiyle birlikte, bir açıdan burjuvazi rahatlamış ve görünümü kurtarmada zaman kazanmıştır. Ama, kendi iç çelişkilerinin daha azmasının, ortaya çıkan boşluğu doldurmaya soyunacak yeni ve toplum nezdinde rejimin cibilliyetini daha saydam hale getirecek figüranların belirmesinin de zeminini hazırlamıştır. Türkiye'de yaşamakta olduğumuz devrimci durum, yeni bir evresine girmektedir.

Bu ortamda, toplumun kaderi giderek daha da ağırlıkla devrimci güçlerin anlayış birliği ve örgütlenmesine bağlanmaktadır.

Devrimci hareketimiz, geçtiğimiz dönemde, bizce bir fırsat kaçırmış ve şeriata karşı toplumsal öfkenin başını çekerek, o günkü baş çelişkiden, toplumla daha bütünleşmek için yararlanmayı, ana çelişkide halkın ve dolayısıyla devrimci güçlerin daha elverişli bir konuma gelmesini sağlamayı başaramamıştır. Sonunda, Refah'ın kapatılması, toplumsal bir yaptırımın dışında, düzenin başarısı görünümünü almakla kalmamış, burjuvazi halkın öfkesini kendi çıkarları için kullanmayı da başarmıştır.

Ancak, sonuçta genel gidiş değişmemiş, tersine, sınıf savaşımının daha da keskinleşerek ilerlemesi, devrimci durumun bir üst düzeye yükselmesi olasılığı artmıştır. Çünkü, Refah'ı Refah yapan, yöneten sınıfın krizini de, halkın hoşnutsuzluğunu da belirleyen ekonomik, siyasal ve de örgütsel dinamikler değişmemiş-

tir. Hatta, burjuvazinin kendi iç dalaşmalarının azması için alan daha da genişlemiştir.

Bugün siyasal ortamda önemli bir değişme vardır. Baş çelişki değişmektedir, değişmiştir. Başına gelenlerden ders çıkaran Siyasal İslam, demagojik de olsa, demokrasi söylemine ve eylemine oturmaktadır. Bu durumda, Marks'ın, "şeytanla da işbirliği yapılabilir, önemli olan kimin kimi kandırdığıdır" dediği gibi, devrimci hareketimiz için, Siyasal İslam'la geçici ve sınırlı eylem birlikleri yolu açılmaktadır.

Bugünün baş çelişkisi, giderek, açık devlet desteğinde yükselmekte olan sivil faşizm ile, halktan yana güçler arasındaki çelişkide kendini göstermektedir. Bundan, MGK-Susurluk devleti ve emperyalizmle halk arasındaki ana çelişkiyi çözme yolunda, doğru bir tutumla, yararlanmak zorundayız.

Şurası açık ki, burjuvazi içindeki kriz daha da sertleşecektir. Halka karşı baskı ve zor kullanma, devrimci güçlere karşı şiddet artacaktır. Türkiye'de sürekli var olan ikilem, ya devrim ya karşı-devrim ikilemi, yine bir yol ağzına gelmektedir. Devrimci hareket bu yol ağzında, ikilemi devrim yoluyla çözme şansına sahiptir.

Bunu yapabilmek için, eksiklerimizin üstesinden gelmemiz gerekiyor. Devrimci hareketimizin, tarihsel misyonunu yerine getirmede önüne gelen fırsatı heba etmemesi için, en ardıcıl bir şekilde hazırlıklarını tamamlaması zorunluluğu vardır.

Bu hazırlıkların, bizce, biri ötekisine kopmazcasına bağlı, iki yanı vardır. Ne tek başına siyasal yetiler, ne de ideolojik bütünsellik başarımın anahtarı değildir. Yaratmamız gereken, ne bilimsel doğruları yaşamın çemberinde kanıtlanan ama "işte ben demiştim"de kalan elitel bir

yapı, ne de "hele bir pratiği kotaralım sonra Marksizme bakarız" diyen, böylece devrimin kalıcı çıkarını raslantılara bırakan bir yapı olmamalıdır. Hem günün acil istemlerine yanıt veren üstün bir siyasetle donanmış, hem de bugünü yarına bağlayan, böylece bugünün de başarısının anahtarı olan bir yapı olmalıdır.

Türkiye'de her şey son tahlilde şiddet yoluyla çözümlenmektedir. Karşı-devrimin, düzenin ömrünü uzatma çabaları böylece, devrimin zaferi de böyle olacaktır. Devlet, halkına karşı şiddet uygulamaktadır. Bu şiddete karşı kendimizi ve halkımızı aynı yolla korumak zorundayız. Zora karşı zor. Bunun başka yolu yok ve bu ne terörizmdir, ne "goşizm"dir.

Şiddet birçok biçimde uygulanabilir ama özünde silah yatar. Devrimci güçlerin halkı koruması için de, ajan-provokatörlerin cezalandırılması için de, halkın toplumsal direnişinin başarıya ulaşabilmesi için de, Türkiye gibi bir ülkede, silahliz mücadele düşünülemez. Oysa bugün devrimci hareketin, en önde gelen örgütlerimiz dahil, bu konudaki olanak ve hazırlıkları olması gerekene göre geride kalmaktadır. Bu eksikliği de, en başta bizim gibi geride kalanların ve aslında tüm hareketimizin kısa zamanda gidermesi gerekmektedir.

Devrimci hareket ana gücünü semtlerde, varoşlardaki örgütlenmesinden almaktadır. Günün Türkiye'sinin nesnelinde bu kaçınılmaz bir olgudur. En başta sınıf çelişkilerinin dışı vuruşu olmak üzere, birçok ekonomik, siyasal ve toplumsal çelişkilerin yumaklaştığı bölgeler bunlardır. Ama işçi sınıfının çağ değiştirecek gücünün özü fabrikalarda, işyerlerinde, şalterlerin durduğu yerlerde yatmaktadır. Devrimci hareketin bu alanlardaki örgüt-

lenmesi ise yok denecek kadar azdır. Sendikalarındaki varlığı da, tekil örgütsel yapılanmaların ötesine gidememiştir. Mutlaka işyeri düzeyindeki örgütlenmelerde hız vermek zorundayız.

En önemlisi de, genel olarak baktığımızda, devrimci hareketimizin hiçbir kesimi, koşulların olanaklı ve zorunlu kıldığı güçte değildir. Öte yanda, legalist kesim, devrimi hedeflemeyen uzlaşmacı, reformist kesim de, devrimci hareketten önemlice bir parçayı koparmıştır. Türkiye'nin kaderi, hele devrimci durum koşullarında böyle olmalıdır.

Sorunun özü şurada yatmaktadır: Devrimci hareketin hiçbir kesimi, bugün ve görülebilir bir süre için, tek başına devrimin görevlerini hakkıyla üstlenebilecek bir güce sahip değildir. Yapılması gereken, bugünün doğru açınımlarına, gözlemlenen başarılı pratiklerine sahip çıkıp bunları bir üst düzeye taşımanın yollarını bulmaktır.

Bizce, yapılması, hem de son derece acil olarak yapılması gereken iki yönlü bir görev vardır.

Birincisi, bir anlamda tüm devrimci hareketin örgütsel çalışmalarının uyumunu sağlayacak, ana hedeflere ortak vurmaların yollarını düşeyecek olan, devrimci örgütlerin irade birliğini oluşturmaktır. Önerimiz, devrimci örgütlerin taktiklerini ve eylemlerini koordine edecek bir DEVRİMCİ KONSEY kurulmasıdır.

Bu Konsej, her örgütten üst düzey bir ya da iki temsilci ile, ya da örgütlerin sayısal gücü oranında temsilciyle kurulabilir. Bu Konsej, düzenli aralıklarla toplanmalıdır.

Böyle bir konsey, özellikle geniş çaplı, ülke ve bölge düzeyinde eylemliliklerin etki alanını

genişletecek, enerji ve kaynak israfını minimuma indirecek ve kollektif bilinci ilerleterek halkın devrimci harekete güvenini pekiştirecektir.

Bizce ikinci acil görev, tüm devrimci örgütlerin, HALK MECLİSLERİ içinde halkın örgütlenmesine elbirliğiyle katılmasıdır.

Halk Meclislerinin, günün koşullarında, halk güçlerini Türkiye genelinde örgütlemenin ve sokağa dökmenin ortama en uygun yolu olduğunu pratik göstermiştir.

Ayrıca, Halk Meclislerinin denetimi altında örgütlenecek olan HALKIN CAN GÜVENLİĞİ KOMİTELERİ ile de, devletin şiddetine ve azmakta olan sivil faşist harekete karşı, halkın, kendi can güvenliğini koruması sağlanmalıdır.

Tarih bugün Türkiye devrimci hareketine çok önemli ve sorumlu bir soğukkanlılıkla irdelenmesi gereken bir misyon yüklemiştir. Devrimci hareketin büyük, küçük her kesimi, eğer yarı tarihin sayfalarında kaçırılan fırsatlarla anılmak istemiyorlarsa, aralarındaki farklılıkların, öznel örgütsel çıkarların, hegemonya kaygularının hadım edici darlığını aşıp, bu süreçte tüm varlıklarıyla katılmak zorundadırlar.

Partimizin, bu söylediklerimizi, iyi ya da iyice yapabilmeler arasında olmadığının bilincindeyiz. Bu durumu değiştirmek için, tüm parti olarak elimizden geleni yapmaktayız. Değişeceği de kesindir.

Bu söylediklerimizi bugün hakkıyla yapamıyor olmamızın, devrimci hareketin, düşüncelerimizi gereken devrimci ciddiyetle değerlendirmesine engel olmayacağını biliyoruz. Görüşlerimizi, devrimci hareketimizin bilgisine ve tartışmasına sunuyoruz. ●

TKP GENEL SEKRETERLERİ

MUSTAFA SUPHİ

SALİH HACIOĞLU

ŞEFİK HÜSNÜ

NAZIM HİKMET

TKP MERKEZ KOMİTESİ DUYURUSU

Partili Yoldaşlar,
Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin olağan toplantısı geçtiğimiz günlerde yapıldı.

Ülkenin ve partimizin durumunu derinlemesine ele alan toplantı, her konuda bir dizi önemli karar aldı. Bu kararların bir bölümü açıklanacak, büyük bölümü ise ilgili birimlere iletilecektir.

Alınan kararların tümünün, gelecek MK toplantısına kadar hakkıyla yaşama geçirilmesi, partimizin gelecek dönem çalışmalarını açısından büyük bir önem taşımaktadır. Hepinizin bu bilinçle çalışacağınıza inancımız tamdır.

İnanç, özveri, emek
Sarsılmaz parti demektir!

TKP MK
Şubat 1998

MK Bildirisi 1

KÖRFEZ SAVAŞI VE KÜRT SORUNU

Körfezde savaş çanları çalıyor. ABD emperyalizmi, "Saddam kimyasal silahlarını denetletmiyor, bu da ABD çıkarlarına tehdit oluşturuyor" diyerek Irak'ı vurmaya hazırlanıyor. ABD'nin savaş hazırlıklarına, başta İngiltere olmak üzere, bazı AB ülkeleri destek veriyor. ABD, Arap 'dostlarını' en azından pasif destekçi yapabilmek için yoğun bir diplomasi yürütüyor. Rusya müdahaleye karşı görünüyor, "savaş Irak'la sınırlı kalmayıp başka bölgelere de yayılabilir, hatta bir dünya savaşına dönüşebilir" diyor.

Görünen o ki, Körfez'de savaş kaçınılmazdır. Savaşı önleme olasılığı giderek azalıyor.

ABD'nin en yakın bağışıklarından olan Türkiye, bir önceki körfez savaşından çıkardığı derslerle, bu savaştan karlı çıkabilmek için her tür olasılığı hesaplıyor. İlginç bir raslantı ki, 1974 Kıbrıs işgalinde Başbakan olan Ecevit, şimdi Başbakan Yardımcısı koltuğunda oturuyor. Türkiye, uygun koşulları yakaladığı 1974'de, 'soydaşlarına' yardım bahanesi ile Kıbrıs'a müdahale etmişse, bugün de Musul-Kerkük'teki soydaşlarına yardım bahanesi ile bu bölgeleri işgal etmeye hazırlanıyor. Türkiye'nin tüm hazırlıkları, bu 'gösteri' hedefine yöneliktir.

Ancak, bu görünüş kimseyi aldatmamalıdır. Türkiye'nin ilk ve en önemli hedefi, Kürt ulusal hareketini yıkmaktır. Yoksa, bu petrol bölgesinin Türkiye burjuvazisinin denetimine girmesi, dünyada güçler dengesini alt üst edecek bir girişim olduğundan, savaşın da hızla yayılması anlamına gelir ve emperyalist güçler Türkiye'nin bu savaştan bir dev

olarak çıkmasını istemezler. Türkiye bunu görüyor ama hesabı başkadır. "Soydaşlarımızı kurtarıyoruz", "Kürtleri kesmek istiyoruz"dan daha 'meşru' bir gerekçedir ve Erbil, Musul, Kerkük, Süleymaniye'ye ulaşan Türk ordusu zaten Kürt sorununu kanla 'bitirmiş' demektir.

Körfez savaşının sonucunda, bölgede, ABD-İngiltere'nin desteği ile kurulacağı söylenen 'Bağımsız Kürt Devleti'ni engellemek ise, Türkiye'nin ikinci 'gösteri' hedefidir. Daha şimdiden, savaş sırasında doğabilecek göç dalgasını Irak topraklarında karşılamak 'gerekçesiyle', büyük bir askeri güçle Irak'a girmiş durumdadır. Körfez'de bir savaş, Irak halkına karşı bir katliama dönüşeceği gibi, Türkiye açısından da, Kürt halkına karşı bir soykırıma dönüşecektir.

Hem Kürt Halkının, hem de bölge halklarının gerçek dostu Türkiye işçi sınıfıdır. İşçi sınıfımız, bu emperyalist savaşa ve Kürt halkına karşı soykırım hazırlıklarına DUR demek için enternasyonalist sesini yükseltmelidir. Savaş ve katliam hazırlıkları, emperyalist girişimlerdir ve buna karşı, üretimi durduracak gücü harekete geçirmenin tam zamanıdır. Sınıf, savaş yanlısı, katliam yanlısı her tür bürokratinin da ezip geçmelidir.

Partimiz, ülkedeki ve bölgedeki tüm devrimci, demokratik güçleri bu emperyalist savaşa ve Kürt halkının katliamına karşı sesini yükseltmeye ve enternasyonalist dayanışmasını aktif olarak göstermeye çağırır. Silahlarımızı, halklarımızın savaş birliğini sağlayarak, emperyalizme ve kendi burjuvazimize yöneltilim. •

MK Bildirisi 2

SUSURLUK'TAN SİVİL FAŞİZME GİDEN YOLU HALK MECLİSLERİNDE OLUŞTURULACAK GÜVENLİK BİRİMLERİYLE KESELİM

Başbakan Yılmaz'ın açıkladığı rapor, çete devletini aklama amacına yöneliktir, halkın gözünü boyamadır. Bu rapor çeteleri ortaya çıkarmak için değil, çetelerle işbirliği yapan devleti ve dolayısıyla devletle işbirliği içindeki çete elemanlarını temize çıkarmak için yazılmıştır. Rapor, çetelerin işbaşında olduğunun kanıtıdır.

MGK'sı, Emniyeti, MİT'iyle ve MHP itleriyle TC, bir gerici-baskıcı çete devletidir. Rejim bunalımının yaşandığı, burjuva yönetim sisteminin çöktüğü Türkiye'de hükümet, seçimle de başa gelse, oyuncak ve göstermelik bir hükümet olmaktan öte bir anlam taşımaz. Hükümet devleti yönetemez, yönetmeye kalkarsa yok edilir.

1970'li yıllardan beri devletin, MHP'li faşist katilleri kullandığı ve cinayetlerle ve saldırılarla "anarşiyi" tımandırıp, sermayeyi korumak için askeri darbe yaptığı ortadadır. Bu süreç, 1980 askeri darbesiyle birlikte hızlandırılıp Özal döneminde resmîleştirilmiş, Tansu Çiller hükümetleri dönemlerinde süreç tamamlanmıştı.

Susurluk kazasıyla çete devleti deşifre olunca, Refah'ın şeriatçı söylemleri ve eylemleri iyice yükselmeye başladı. Pisliği ortaya çıkan devletin şaşkınlığına, MGK, şeriate karşı yoğunlaşan yığın hareketlerini 28 Şubat kararlarıyla destekleyerek çare buldu. Ardından, Refah-Yol hükümeti yerine Yılmaz hükümetini kurdurdu.

Bugünlerde ise MHP ve Ülkü Ocakları'nda büyük bir hareketlilik gözlenmek-

tedir. Her fırsatta halka ve halkın gençliğine faşist saldırıları arttırmışlardır. Refah Partisi'nin de kapatılmasıyla, faşistler, meydana gelen tek sağ pehlivan Yılmaz'la bütünleşerek sivil faşizmi tımandırmayı çıkarlarına uygun bulacaklardır.

MHP'li faşistlerin Avcılar'daki öğrenci yurdunu, satır, bıçak ve baltalarla basmaları; üniversite kantinlerinde polis desteğiyle devrimci öğrencilere saldırmaları, bu hesapların yansımasıdır. 1980 öncesi faşist eylemlerin yinelenmesi provalarıyla karşı karşıyayız. MHP'yi koltuk değneği yaparak halka baskıyı yükseltmeyi amaçlayan Yılmaz için başka bir yol da yoktur. Yüzde 110'lara ulaşan enflasyonun aşağıya çekilmesi için emekçi halkı, işçi ve memuru ezerek, kitleyi baskıyla susturarak İMF reçetelerini uygulamak zorundadır.

Devrimcilerin, komünistlerin, giderek yükselerek olan asker-polis destekli faşist saldırılarını, sivil faşizmi geri püskürtmek için, birliğe her zamankinden daha çok gereksinimi olacaktır. Emekçi semtlerinde, mahallelerde, tüm ülke çapında savunma birlikleri oluşturularak, halkın can güvenliğini sağlamak zorunluluğumuz vardır. Kitlelere en hızlı ve yaygın biçimde ulaşım, Halk Meclislerini tüm ülkede yaygınlaştırmalı, HALKIN CAN GÜVENLİĞİ KOMİTELERİ'ni de bu meclisler çerçevesinde kurmalıyız. Hızla yaklaşan sivil faşizmi durdurmanın başkaca hiçbir yolu, hiçbir olanağı yoktur. •

MK Bildirisi 3

HALK MECLİSLERİNDE BİRLEŞELİM!

İşçi sınıfının ve emekçi halkın birliği, komünist ve devrimci örgütlerin dayanışması, çeşitli biçimler altında ortak eylemi, irade birliği gibi konular, Türkiye devriminin en çok tartışılan konularındır. Ancak, aynı konular üzerinde devrimci örgütlerin hemfikir olmasının, birlik yönünde ciddi adımlar atmasının örnekleri-

ne ise pek sık rastlanmamaktadır.

Halk Meclisleri, devrimci hareketin irade birliğini sağlama ve devrim için mücadelede güçleri uyumlu örgütlenme, işçi sınıfı ve halkın kavga birliğini yaratma yönünde atılmış ciddi bir adımdır.

Ülkemizde yaşanmakta olan devrimci durum ve öznel ögenin zayıflığı, Halk

REŞAT FUAT BARANER

YAKUP DEMİR

İSMAİL BİLEN

VELİ DURSUN

Meclislerinin önemini artırıyor.

Susurluk olayının ardından toplumsal muhalefet bugün doğrudan devlete karşı yönelmiştir. Temiz toplum istemi, adalet arayışı, tüm bunlar halkı kısa yoldan devletle, siyasal iktidarla karşı karşıya getirmektedir. Bu mücadele odakları çevresinde halkı örgütleyecek, yığınların içinde yer alabilmesini sağlayacak yapılar gereklidir. Bu yapılar **Halk Meclisleridir**. Halk Meclisleri halkın kendiliğinden tepkisini sınıf mücadelesine, devrime yönlendirecek, halkı örgütleyecektir.

Bir ülkenin gündemi, yapay olarak yaratılamaz. Siyasal iktidarlara halkın gözünü boyamak, dikkatleri farklı alanlara çekmek için sık sık yapay gündem oluşturmaya çalışırlar ama bunlar gelip geçici, kısa dönemli etkilerden öteye geçemez. Altmışbeş milyonun yaşadığı bir ülkenin sosyal, ekonomik ve siyasal yapısına denk düşmeyen gündemler 'yaratmak' kolay değildir. Devrimci hareketin ülkedeki gündemi doğru yakalaması, Halk Meclislerinin başarılı olabilmesi için kilit önem taşımaktadır. Bu, devrimci hareketin halktan kopmadan halka öncülük edebil-

mesi için de zorunludur. Devrimin zaferini, demokrasi mücadelesini yürütmedeki başarılarımız getirecektir.

Endüstri kentlerinin çevresindeki işçi yatağı gecekondular bölgesinde en üst düzeye ulaşan toplumsal muhalefet, yarın dönüp fabrikalara taşınacaktır. Halk Meclislerinin ilk örneğinin Gazi'de yeşermesi rastlantı değildir. İşçi sınıfı toplumun en devrimci kesimi olduğundan, en demokratik sınıftır ve birleştirici, tüm toplumun çıkarını gözetken bir işlevi vardır. Halk Meclisleri, halkın katılımıyla demokratik kararların alınacağı, sınıfın iktidara hazırlığının eğitiminin sağlanacağı örgütlenmelerdir.

Partimiz Halk Meclislerine aktif olarak katılmayı, bu girişimi desteklemeyi daha önce karar altına almıştı. Ancak, tüm parti komitelerimiz, bu kararın düzgün bir biçimde yaşama geçirilemediğinde anlaşıyorlar. Bugün Merkez Komitemiz konunun önemini bir kez daha vurguluyor ve örgütlerimizi, varolan meclislerde etkin çalışmaya, Halk Meclislerinin düzenlediği eylemlere katılmaya ve yeni meclisler kurulması için emek harcamaya çağırıyor.

demokratik mücadelesini desteklerken, ondan da öğrenirken, ve onun işçi sınıfıyla dayanışmasının zorunluluğunu vurgularken, uyarılarımızı da açıkça yaptık. "Sınıfsal ayrışma" dedik, "özüne sadık kalmak, yoldan dönmek" dedik, "dergah" dedik, dündeki gibi bugün de "emek cephesiyle birlikte" dedik, Osmanlı hilelerine ve "yeni Hızır Paşalara dikkat" dedik.

Bizler, komünistler olarak, gelişmeler ve insana farklı yaklaşıyoruz. Güneş doğar, batır, yeniden doğar, bizler doğrularımızda tutarlı ve ısrarlı oluruz. Hatamızı da, bin dereden su getirmeden düzeltiriz. Tam da bu nedenle, işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıf ve katmanların, Kürt ulusunun ve Alevi toplumunun özgürleşebilmelerinin, kaynaşmalarının ve kardeşleşmelerinin tek yolunun bu çete devletini birlikte defetmekten geçtiğini söylemekteyiz.

Şu son yıllarda TKP'ye yöneltilen sistemli ve karanlık saldırıların, çamur atmaların nedeni de, işte bu doğruyu ısrarla ve inatla yinelememiz değil midir?

Alevi toplumunun şu yaşadığı süreç ve getirildiği konum ortadadır. Ancak,

saptamalarımızın doğruluğunun bu biçimde ortaya çıkması bizi hiç sevindirmiyor.

Alevi toplumuna söylediklerimiz, doğrularımız ve ektiğimiz tohumlar buhar olup uçmadılar. Yalnızca biraz geç yeşeriyor, yeşerecekler. Bu da neseldir. Devlette, toplumda ve bu iki ayrı tarafa yaslanan toplumsal kesimler arasındaki ilişkilerin git-gellerinde yaşanan bir diyalektiktir bu.

Bu kez, yeni Hızır Paşaları devletin haram sofrasında terkederek yüzünü ve sözünü özüne döndüren Alevi emekçisi, gerekli dersi çıkaracaktır. Bunun işaretleri de vardır. Alevilikteki sarsıntı son bulmamıştır.

TKP'nin Alevi toplumuna aktardığı doğrular, etkisini asıl sürecin bundan sonrasında gösterecek ve tohumlar filizlenip yeşillenecektir. Hayır, emekler boşa gitmemiştir. Ekilenleri biçme günü gelmektedir.

Yalnız, komünistler de bu noktada irkilmeli, kendine gelmeli ve hazır olmalıdır. Gelişmelere zamanında müdahale! Geleneğin elinden tutup, işçi sınıfı öncülüğünde geleceğe...

Haydi yoldaşlar, göreve!

MK Bildirisi 4

ALEVİ TOPLUMU ÜZERİNDE OYUNLAR OYNANIYOR!

Alevi toplumunda örgütlenme sürecinin geldiği nokta öğreticidir. Suyun başını tutmak isteyen ve belli ölçüde tutan "Alevi" girişimciler eliyle gelinen "yol" kimin yoludur?

Süreci, 600 yıllık Osmanlı yönetim-siyaset-hile birikimine sahip bugünkü MGK devletin yönlendirdiği ortadadır.

Alevilik, Anadolu'da tarihsel olarak işçi sınıfının atasıdır. Bugüne getirdiği, halk sınıflarına aktardığı büyük toplumsal-insanlık değerleri vardır. Öte yanda, inancının, bakışının ve yaşam biçiminin özgürleşmesi kavgasında tutacağı hattın, kendisinin ve toplumumuzun geleceği açısından büyük önemi vardır. Hem tarihteki rolüne ters düşmeyecek bir hak arama kavgası yürütecek ve hem de bu süreçte, halk sınıflarının genel demokrasi mücadelesine güç aktaracaktır...

Ancak, bu, hangi yoldan, kimlerle ve nasıl yürüdüğüne bağlıdır. İşte bu noktada, Alevilikte de işin özü ve kavranın mantığı sınıfsaldır. Bugünkü kavga da, kim ne derse desin, sınıfsal içerikli bir kavgadır. Aleviliğin bugünkü sürecinde konumlanan tüm kesimler, sürece ayrı ayrı sınıfsal konumlardan iradi müdahalede bulunmaktadırlar.

Daha bu 3-5 yıllık süreçte kimler nereden nereye geldiler! Şu demek, bu vakıf, filan kişi ya da kesim sürecin başında neredeydi, ne oldu da bugün bulunduğu

noktaya geldi? Bu değişimde belirleyici olan neydi? Hangi çıkarlar temelinde, kiminle birleşip kime vurmaya ve bu halk düşmanı düzende neyi kollamaya çalışıyorlar? Tüm bu soruların yanıtı, sınıf gerçeğinde yatmaktadır.

Bugün nerdeyse "Alevilik" başka, "Aleviler" ise bir başka şeyi anlatır olmuştur. Tabii, Alevi emekçisi, emekçi sınıfların parçasıdır ve Alevilik, tarihteki rolüne uygun olarak onda temsil edilmektedir. Bu kesimler yolunu, özünü, varlığının tarihsel anlamını anlıyor, bunlara uygun safta duruyor. Bu melun düzenin, onun devletinin dünkünden farklı olmadığını görüyor ve Pir Sultanca, Kalender Çelebice tutum alıyor. Ama öte yanda, burjuvaziden ve onun devletinden etkilenen, ondan korkan ya da sınıfsal çıkarları onunkıyla üst üste düşen "Alevi"nin konumu Alevilikle bağdaşmıyor.

Alevilik, sürecin bu noktasında, bu Alevilik düşmanı sahte Aleviler eliyle, "bin yıllık düşmanı" bir konumdan gelen devlete satılmıştır. Ama yol uzundur ve bazı tahribatlarına rağmen, silah geri tepmeye de başlamıştır.

Türkiye Komünist Partisi olarak, siyasal mücadelesinin örgütü olma amacını taşıdığımız işçi sınıfı adına, büyük bir mücadele geleneğinden gelen Alevi toplumunun demokratik sorununa kayıtsız kalamazdık, kalmadık, kalmayacağız. Bu toplumun

MK Bildirisi 5

1 MAYIS'DA GÖREV BAŞINA!

1 Mayıs'da Yükselt Proletaryanın Kızıl Bayrağını,
Burjuvazi Titresin.
Körükle Devrim Ocağını, Halkımız Kurtulsun.

Türkiye'de devrimci durum var ve başını işçi sınıfının çektiği toplumsal muhalefet, "Susurluk devleti"ni köşeye sıkıştırdı.

Türkiye Kürdistanı'nda sürdürülen kirliliğe savaş, enflasyonu azdıran dev gibi iç ve dış borçlar, işsizlik, pahalılık, açlık halkımızı canından bezdirdi. Emekçi insan artık burjuvazi adına siyaset eden partilere de, parlamentoya da, devlete de güvenmiyor. Sol etiketli liberal muhalefet ya da legal-reformist "sol" da halkın sorunlarını çözme iradesinden yoksundur.

Finans-kapital, bir yanda milliyetçi anasol hükümeti ile zaman kazanma manevrası yapar, şeriatçı güçleri RP eliyle terbiye etmeye çalışırken, öte yanda MHP'li faşist çeteleri halkın üzerine sürme taktiğini üniversite gençliği üzerinde deniyor.

Bu ortamda komünistlere büyük görevler düşüyor. Yığın savaşımları içinde devrimci demokrasi güçleriyle eylemli güç birliğini örerken, ana düşmana darbeyi zamanında vurarak, demokratik halk iktidarını kurmak sorumluluğu komünistlerin üzerin-

dedir. Kavgada öne atılmamız.

Bu yıl 1 Mayıs iş gününe denk geliyor. İşçilerin sınıf kininden, birlik-mücadele-dayanışma coşkusundan ölesiyeye korkan bürokrat-gangster sendikacılar, binbir bahane yaratarak yığımsal eylemin önünü kesmeye çalışacak, öte yanda yasak savma adına protokol kutlamalar yapacaklardır.

Görevimiz, egemen sınıfın kazanılmış haklara yönelik saldırılarını, nemaların ödenmemesini, emeklilik yaşının uzatılmasını, sigorta hizmetlerinin daraltılmasını, kıdem tazminatına göz dikilmesini, sendikasızsız sigortasız iş güvencesiz düşük ücretle azgınlaştırılan emek sömürsünü, işçi sınıfı içinde deşifre etmeyi hızlandırarak, tabandan basıncı yükseltmektir.

Komünistler, devrimciler, yani gerçek demokratlar olarak işyerlerinde, mahalle ve semtlerde 1 Mayıs komitelerini hızla örgütlemeliyiz.

1 Mayıs'da işçi sınıfımız, merkezi işçi kentlerinde yığımsal eylemlere hazırlanmalı ve GENEL GREV şiarını yükseltmelidir. ●

AÇIK TARTIŞMANIN BAĞLANMASI ÜZERİNE KARAR

TKP Merkez Komitesi, partinin ortama uygun biçimde büyümemesinin nedenleri üzerine parti içinde açtığı açık tartışmayı kapatma kararı almıştır.

MK'mız, aylardır yürüyen tartışmanın

sonuçlarını değerlendirmiş ve bu sonuçları parti pratiğine yansıtmaya başlamıştır. Bu süreç, önümüzdeki dönemde de devam ettirecektir. Ve parti kongresi bu sonuçların üzerine oturacaktır.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

Kavgadayız ve kazanacağız**Kadının kurtuluşu proletaryanın kurtuluşuna bağlıdır****Kadın-erkek elele özgür günlere!****Eşit işe eşit ücret!****Anaların öfkesi katilleri boğacak!****Ulusal, cinsel, sınıfsal sömürüye son!**

8 Mart kutlamasını kutlayalım ama devrimci bilinçle, kutlamamız gerektiğine inanarak kutlayalım.

Burjuvazinin her geçen gün değerlerimize binbir çeşit yöntemleri ile saldırmasına izin vermeyelim.

E. DIYARLI

Danimarka'nın başkenti Kopenhag'da 1910 yılında sosyalist kadınların ikinci konferansı yapıldı. Bu konferans, uluslararası işçi hareketinin tanınmış önderlerinden Alman komünisti Clara Zetkin'in önerisiyle 8 Mart'ı uluslararası kadınlar günü olarak kabul etti. Bu tarih, 1857 yılında 40.000 New York'lu terzi kadının kötü çalışma koşullarına, eşit olmayan ücrete, uzun iş gününe karşı yaptığı görkemli grevin anısına seçilmişti.

Başka bir deyişle 8 Mart işçi-emekçi kadının, sömürönlere karşı, "beni daha fazla sömürmenize izin vermiyorum" dediği günün yıldönümüdür. Bugün tüm dünyada ve Türkiye'de kadın işçiler, 140 yıl önce açılan bu yoldan ilerliyor.

Şimdiye kadar kadınların ekonomik ve toplumsal kurtuluşu yolunda önemli adımlar atıldığını söyleyebiliriz, fakat yeterli adımlar atıldı diyemeyiz. Nedeni ise

hepimizin bildiği gibi hala kapitalizmin zorbalığı altında kadının sömürülüyor, eziliyor, her alanda geri plana atılıyor ve ikinci sınıf insan gözüyle bakılıyor olması yatmaktadır. Türkiye'de kadınların durumu ise batının kapitalist ülkelerinden bile çok kötüdür.

Bugün Türkiye'de azgın burjuvazi, çocukların ekmeğini çalıyor, emekçinin evini yıkıyor, devrim savaşçıları hapsediyor, kurşunluyor, işkence yapıyor, gözaltında kaybediyor. Bütün bunların acısını daha çok analar, eşler, bacılar çekiyor. Ama kadınlar dirençleri ile kavganın içinde olduklarını tüm dünya aleme gösteriyor. Burjuvazinin bütün çabaları boşa çıkıyor. İşte Türkiye işçi sınıfının mücadele tarihinde onurla anılan ve anılmaya devam edecek olan Cumartesi Anaları. Tüm dünyanın saygı ile baktığı Cumartesi Analarını burjuvazi ne yaptıysa düşüncelerinden vazgeçirmediği gibi,

kendisine düşman olan cepheyi genişletiyor.

Lenin, kadınların kurtuluşunun toplumun kurtuluşundan ayrı olmadığını sık sık belirtmiştir. Biliyoruz ki, kadın sorununun çözümü de, aynen sömürünün toplumdaki kaldırılması gibi kapitalizmde olanaksızdır. Kadın sorunu özel mülkiyet ilişkilerinden kaynaklanıyor ve köklü çözümü ancak komünizmde olur.

Kadınların aktif katılımı olmadan devrim başarıya ulaşamaz. Devrimci savaşımın başarısı için savaşıma aktif katılmadan da kadınlar hak elde edemezler.

Biliyoruz ki, Rusya'da 1917 Şubat devrimini patlatan olay, bir mahallede anaların çocuklarına verecek süt bulmadıkları için kızıp, camı çerçeveyi yıkmaya başlamalarıdır. Bu olaydan çıkan sonuç, biz kadınlar gücümüzün farkına varmalıyız ve gücümüzü küçümsememeliyiz.

Fakat proletaryanın erkek-kadın diye ayrılmadığını, bir bütün olduğunu unutmamak gerekli. Sonsuz bir devrimci potansiyele sahip kadınları proletaryanın savaşına kazanmak hem devrimin garantisi, hem de kadının kurtuluşunun tek yoludur. İşçi emekçi kadınlar işçi erkeklerle ele ele, omuz omuza verip kavgada en önde yürümeliyiz. Kadının kurtuluşu proletaryanın kurtuluşuna bağlıdır. Birlik olup kapitalist düzeni yıkmadıkça ne genel olarak işçi sınıfının kurtuluşu gerçekleşir, ne de onun içinde işçi-emekçi kadının kurtuluşu gerçekleşir.

8 Mart kutlamasını kutlayalım ama devrimci bilinçle kutlamamız gerektiğine inanarak kutlayalım. Burjuvazinin her geçen gün değerlerimize binbir çeşit yöntemleri ile saldırmasına izin vermeyelim. Ve diyelim ki, 8 Mart tüm işçi emekçi kadınlara, özellikle kapitalist dünyanın zindanlarında ser verip sır vermeyen kadın devrimciler, komünistlere kutlu olsun. ●

**Ya Hep Beraber
Ya da Hiç Birimiz****I**

Kim mi kurtaracak seni, köle?
Görecekler seni, kardeş,
Yuvarlananlar uçuruma,
Duyacaklar çığlıklarını:
Seni köleler kurtaracak kurtaracaksa!
Ya hep beraber ya da hiç birimiz
Kurtulmak yok tek başına
Yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiçbirimiz.

II

Kim mi kurtaracak seni, aç insan?
Bize gel ekmek istiyorsan,
Bize gel, kıvrananlara açıktan.
Biz gösterelim sana yolu:
Biz açlar vereceğiz sana ekmeği!
Ya hep beraber ya da hiç birimiz
Kurtulmak yok tek başına
Yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiçbirimiz.

III

Kim mi alacak öcünü, yenilmiş insan?
Vurulmuşsun madem,
Gel yaralıların yanına.
Gerçi biz zayıfız, kardeş,
Zayıfız, yaralıyız ama,
Alırsak biz alınız öcünü sizin.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz
Kurtulmak yok tek başına
Yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiçbirimiz.

IV

Kim tutacak elinden, bitik kişi?
Birleşmek zorundadır, başkalarıyla
Yoksulluğa dayanamayan.
Birleş sen de yoksullarla, durma.
Birleş yanına bırakmayanlarla bu işi.
Ya hep beraber ya da hiç birimiz
Kurtulmak yok tek başına
Yumruktan ve zincirden.
Ya hep beraber ya da hiçbirimiz.

BERTOLD BRECHT

Sömürge ve Sömürgecilik

İnsanlık tarihine baktığımızda, sömürgeciliğin çok eski çağlara kadar indiğini görürüz. İnsanlığın ilerlemesiyle birlikte sömürgecilik de değişik aşamalardan geçmiş, nitelik ve nicelik olarak değişimlere uğramıştır. Sömürgecilik, içinde bulunduğu zaman ve mekana göre değişik biçimler almış, değişik yöntemler geliştirmiştir. Ama özü hep aynı kalmıştır.

En kaba tanımıyla sömürgecilik, bir ülkenin bir başka ülke tarafından egemenlik altına alınarak sömürülmesidir. Sömürülen ülkeye sömürge, sömüren ülkeye sömürgeci denir. Sömürü ilişkisiyle, sömürgeci ülke, sömürgeci ekonomik olarak çıkar sağlar.

Sömürü, baskı ve bağımlılığı da beraberinde getirir. Sömürülen ülkenin halkına zorbalık ve baskı uygulanarak zenginlikleri başka ülkeye aktarılır. Bu konuyla ilgili olarak Lenin şöyle diyor:

“Sömürgeci ateş ve kılıçla zaptedildiğini, sömürgeci halkına zor kullandığını ve bunların her türlü yolla (sermaye ihracı, ödünler, malların satışında hile yaparak, egemen ulusun otoriteleri karşısında boyun eğdirilerek vb. yollarla) sömürüldüğünü bilmeyen yoktur.” (Lenin, *Toplu Yapılar*, C.21, s. 37)

Yukarıdaki sömürgecilik tanımını biraz geliştirerek şöyle diyebiliriz: Sömürgecilik esas olarak ekonomik kaynakların sömürülmesi için uygulanan baskı ve zorbalık sistemidir. Sömürgeciliğin siyasal yönü de vardır. Bu, sömürgeci ülkenin, sömürdüğü ülkenin siyasal egemenliğini ele geçirmesidir. Bu da sömürünün en çıplak şekliyle uygulanmasıdır. Bu egemenlik, “uygar” ya da barbar yöntemlerle sürdürülebilir. Ama özü hiç değişmez.

Öyleyse *sömürge*, yabancı bir siyasal egemenlik altına sokulmuş olan ve ekonomik kaynakları bu egemen ülke tarafından sömürülen ülkedir.

Sömürgeciliğin sınıfsal özü çağlar boyunca değişmiştir. Bu konuda da Lenin şöyle diyor:

“Sömürgecilik ve emperyalizm, kapitalizmin en son aşamasından önce, hatta kapitalizmden önce de vardı. Kölelik üstüne kurulu Roma, sömürge siyaseti izledi ve emperyalizm uyguladı. Fakat, sosyo-ekonomik biçimler arasındaki farkı görmezden gelerek, emperyalizm hakkında genel tartışma yapmak, kaçınılmaz olarak, ‘Büyük Roma ve Büyük Britanya’ kıyaslaması gibi bayağılık ya da övünmelere dönüşür. Kapitalizmin önceki dönemlerindeki kapitalist sömürge siyaseti bile, özde, finans-kapitalin sömürge siyasetinden farklıdır.” (Lenin, *Toplu Yapılar*, C.22, s.60)

Kapitalizm öncesi sömürgecilerle kapitalizm döneminin sömürgeciliği arasındaki bir diğer temel fark da, kapitalizmde, “ulusal sorunla” sömürgecilik sorununun bütünleşmesidir. Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte toplum-

SÖMÜRGE, YARI SÖMÜRGE, BAĞIMLI ÜLKE VE EMPERYALİZMDE BAĞIMLILIK İLİŞKİSİ

MURTAZA DERSİMLİ

Bugün eski usul sömürgeci kaybolurken, emperyalizm, uluslarüstü tekeller aracılığıyla sömürü alanını olabildiğince genişlemiştir. Öte yanda, bilimsel-teknolojik devrim sonucunda üretim o kadar büyüyor ki, hiçbir ülkenin kaynakları bunu tek başına karşılayamıyor. Hiçbir ülkenin pazarı da, kendi üretimini erite-

miyor. Artık dünya çapında üretim ve dağıtım planlaması kaçınılmaz oluyor. Bu durum, bugünün kapitalist dünyasında, ülkelerarası ekonomik bağımlılık ilişkilerinin, değişik bir biçim altında da olsa, devam ettiğini göstermektedir. Bu nedenle, bugün dünyada hiçbir ülkenin burjuvazisi emperyalizmden bağımsız yaşayamaz.

sal gelişmenin bir biçimi olan ulusların ortaya çıkmasıyla, ulusal sorunla sömürgecilik sorunu birleşmiştir.

İç Sömürge

İç sömürge, ana hatlarıyla sömürge ile aynıdır. İç sömürgeci de egemenliği elinde tutan sömürgeci ülke tarafından sömürülürler. İkisi arasındaki farkı tarihsel gelişmede buluruz. İlk çağlardan beri birçok sömürge imparatorlukları kuruldu. İmparatorluğun merkezi olan ülke zamanla, suya atılan taşın çevresinde oluşan halkalar gibi genişledi. İşte, iç sömürgeci, oluşan ilk halkalar diye algılayabiliriz.

Bu konuya en tipik örneği İrlanda teşkil eder. İrlanda, İngiltere'nin ilk sömürgecisidir. 12. yüzyıldan itibaren İngilizler İrlanda'yı sömürgeleştirmeye başladılar. Daha sonra tamamıyla kendi sınırları içine alarak, iç sömürge yaptılar. İskoçya ve Galler'in de durumu aynıdır.

Türkiye Kürdistanı da, işte bu

tahlille, Türkiye'nin iç sömürgesi konumundadır. Osmanlı İmparatorluğunun çok geniş alana yayılmışlığı ve daha zengin sömürgeci sahipleri, Kürdistan'ın bu durumunu bir bakıma gözden saklamıştır. İmparatorluk dağılıp, iki ulustan oluşan Cumhuriyet kurulunca Türkiye Kürdistan'ının iç sömürge olduğu daha net olarak belirmiştir.

Yarı Sömürge

Yarı sömürge ülkelerde endüstri burjuvazisi yeni oluşmaya başlamıştır. Ülkede komprador burjuvazinin egemenliği vardır. Yerli endüstri burjuvazisi, yabancı tekeller ve emperyalizm tarafından ezilmektedir. Ülke, nominal olarak siyasal bağımsızlığına sahip görünmektedir ama bu gerçek bir bağımsızlık değildir. Böyle ülkeler, genellikle, “iç işlerinde” bağımsız, “dış ilişkilerinde” ise dominyon sahibi ülkeye bağımlı bir durum gösterirler.

Geçmişte olduğu gibi bugün de, Türkiye'yi yarı sömürge bir

Bağımlı Ülke

Serbest rekabetçi ekonominin egemen olduğu dönemde, ülkeler arasında ticaret, savaş, sömürgecilik ilişkileri vardı. Ama bir dünya sistemi yoktu. Emperyalizmle birlikte, “dünya kapitalist ekonomisi” ortaya çıktı.

Dünya kapitalist ekonomisinin oluşmasıyla birlikte, tek tek ülkeler bir sistemin parçası oldular. Bu sistem, “uluslararası kapitalist ekonomik ilişkiler sistemi” olarak adlandırılır. Bu sistem, uluslararası işbölümüne dayanır. Bu da, tüm ülkelerin birbirlerine bağımlı, bağlı olmaları demektir. Böylece, uluslararası tekelleri sermayenin yeniden üretim süreci, uluslararası işbölümüne sömürü damgasını vurur.

Emperyalizm bir yönüyle, sermaye ihracı demektir. Örneğin, sermaye İngiltere'den çıkıp, Afrika'ya, Hindistan'a gidiyor. Emperyalizmle birlikte dünyanın her yanında kapitalizm hızla geliyor. Bu dönem artık emeğin uluslararası sömürüsüyle karakterize olur. Emek artık dünya çapında sömürülüyor. Emek-sermaye ilişkisi tüm dünyaya yayılıyor.

Emperyalizmde, ülkeler arası bağımlılık ilişkisini şöyle açıklayabiliriz: Dünya ekonomisini bir piramit şeklinde düşünürsek, bu piramidin tepesinde, dünya ekonomisini önemli oranda etkileyen en güçlü emperyalist ülkeler (ABD, Japonya, İngiltere, Almanya, Fransa gibi) yer almaktadır. Piramidin orta kısmında, Türkiye gibi orta derecede gelişmiş ülkeler yer alır. Piramidin alt kısmında ise, az gelişmiş ülkeler bulunur. Bu bölümlerin arasında ve hatta içinde de tüm ülkeler bir merdiven gibi dizilir.

Bu piramitte, dünya çapında büyük ölçekli üretim söz konusu olduğunda, tüm katların birbirlerine karşılıklı bağımlılığı vardır. Örneğin, tepedeki ülkeler de öteki ülkelere pazar, ucuz işgücü, ham madde kaynakları vb., açılardan bağımlıdır. Öyleyse, dünya ekonomisinde ekonomik olarak “tam” bağımsızlık söz etmek çok güçtür. Öte yanda, tabii ki ülkelerin bağımlılık düzeyleri arasında büyük farklılıklar da vardır.

Özellikle orta derecede gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler, teknolojik açıdan emperyalizme bağımlı ülkelerdir. Bunlar, gelişmiş teknolojileri emperyalist ülkelere ithal etmek zorundadırlar.

Bugün eski usul sömürgeci kaybolurken, emperyalizm, uluslarüstü tekeller aracılığıyla sömürü alanını olabildiğince genişlemiştir. Öte yanda, bilimsel-teknolojik devrim sonucunda üretim o kadar büyüyor ki, hiçbir ülkenin kaynakları bunu tek başına karşılayamıyor. Hiçbir ülkenin pazarı da, kendi üretimini eritemiyor. Artık dünya çapında üretim ve dağıtım planlaması kaçınılmaz oluyor. Bu durum, bugünün kapitalist dünyasında, ülkeler arası ekonomik bağımlılık ilişkilerinin, değişik bir biçim altında da olsa, devam ettiğini göstermektedir. Bu nedenle, bugün dünyada hiçbir ülkenin burjuvazisi emperyalizmden bağımsız yaşayamaz. ●

Emperyalist İşleyişte Bağımlılık İlişkisi ve

İŞÇİ SINIFI, ÜLKENİN ÖNÜNDEKİ İLERİ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİNİN TEMEL VE ÖNCÜ GÜCÜDÜR

NESRİN ŞAHİN
Bilimsel teknolojik devrimle beraber, kol emeğinin yerini hızlı bir şekilde kafa emeği almaya başladı. Türkiye işçi

sınıfı da dünyadaki bu gelişmelerden nasibini alıyor. Bu gelişmeler, kapitalizm altında işsizlik, yokluk ve acı getiriyor ama ekonomik savaşım da bu sü-

reçte siyasal savaşıma yükseliyor. Türkiye'nin sayıca en büyük sınıfı olan ve üretimde tuttuğu yer nedeniyle önemi sayısal gücünden de çok ileride olan

işçi sınıfımız, halk gerçeğimizin de özüdür. Bu dev gücü, tarihsel misyonuna hazırlamak, tüm devrimcilerin ve komünistlerin en temel görevidir.

Türkiye'de kapitalizmin gelişmesiyle birlikte doğan işçi sınıfımız, gerek sayıca en büyük olan varlığı, gerekse eylemleriyle toplumuza damgasını vurmuştur. 15-16 Haziran'ları yaratanlar, 1 Mayıs alanlarını dolduranlar onlardır.

İşçi sınıfını iyi anlamak için sınıf kavramını bilmemiz gereklidir. Lenin'in yapmış olduğu şu tanım bize bu konuda yardımcı olur:

"Sınıflar, tarihsel olarak belirlenmiş toplumsal üretim sisteminde tuttukları yere, üretim araçlarıyla olan (çoğu durumda hukukta saptanmış ve formüle edilmiş) ilişkilerine, emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rollerine ve dolayısıyla, toplumsal zenginlikten kullandıkları payın boyutlarına ve bu payı elde etme biçimine göre birbirlerinden ayrılan büyük guruplardır."

Bu tanımdan anlaşıldığı gibi, sınıfları belirleyen temel ölçüt,

toplumsal üretim sisteminde tuttukları yerdir. O zaman şunları kendimize ölçüt olarak almalıyız:

1. Üretim araçlarıyla ilişki (üretim aracı sahibi olup olmadığı).

2. Emeğin toplumsal örgütlenmesindeki rol (emeği örgütleyen mi, ücretli işçi olarak örgütlenen mi bulunduğu).

3. Toplumsal zenginlikten kullanılan pay ve bu payı elde etme biçimi (sömürücü mü, sömürülen mi bulunduğu ve toplumsal zenginlikten hangi konumdan ne kadar pay aldığı).

Nitekim *Manifesto*'da, işçi sınıfına ilişkin yapılan açıklamalar da bu üç ölçütü içinde barındırmaktadır:

"Proleterya, modern işçi sınıfı...ancak iş buldukları sürece yaşayan ve emekleri sermayeyi artırdığı sürece iş bulan emekçiler sınıfı..."

"Kendilerinin üretim araçları olmayan, yaşayabilmek için işgüçlerini satmaya zorlanmış

olan ücretli emekçiler sınıfı, proleterya..."

Yukarıdaki tanımlar, işçi sınıfının burjuvazi ve küçük burjuvaziden farklı yönlerini ortaya koyuyor. İşçi sınıfı, işgücünü satmaktan başka bir çaresi olmayan ücretli kölelerden oluşan bir sınıftır. İşgücünü satışa çıkaran işçiler, iş buldukları zaman sınıfın aktif kesimini, işsiz oldukları zaman da yedek kesimini oluştururlar. Gerek iş sahibi, gerek işsiz olanların ortak özelliği işgüçlerini satmalarıdır ve bu nedenle sınıf çıkarları özdeştir.

1760'lardaki Endüstri Devrimi ile başlayan kapitalizmin sınıflarındaki netleşme, çeşitli değişimlerle günümüze kadar devam etmiştir. Burjuvazi, bu süreçte, gericileşmiş ve küçülmüştür. Bunun tersine, işçi sınıfındaki büyüme her geçen gün artmaktadır. Burjuvaziyle işçi sınıfı arasındaki komplaşmanın uç noktalara varması, ara sınıf olan küçük burjuvaziye tabii ki ortadan kal-

dırmamıştır. Ama iki ana sınıfın bu sınıf üzerindeki etkilerini farklılaştırmış ve derinleştirmiştir.

Bilimsel teknolojik devrim, küreselleşmeyi aşırı hızlandırdı. Bırakın fabrika duvarlarını, ülke sınırları anlamsızlaşmaya başladı. Emperyalizmin vatani olmadığı gibi, işçi sınıfının da vatanının olmadığı fikri artık soyut değil somut bir olgudur. Geçmişte işçi sınıfı olabilmek için fabrikalarda, büyük endüstri yataklarında bir arada olmak gerekiyordu. Ama günümüzde bunlar yavaş yavaş yok oluyor. (Özellikle ileri kapitalist ülkelerde.) Bugün belki evinizde, masanızın başında, bilgisayarınızla birşeyler yapıyorsunuz ama bu iki farklı durum da sizin işçi olma gerçeğinizi değiştiriyor. İşçisiniz, çünkü işgücünüzü satar durumdasınız.

Bilimsel teknolojik devrimle beraber, kol emeğinin yerini hızlı bir şekilde kafa emeği almaya başladı (Ülkemizde de bunun etkileri yoğun olarak görülme-

tedir). Birçok işkolu yok oluyor, onların yerine yeni işkolları doğuyor. Birçoğumuz bu hızlı gelişmelere ayak uyduramıyoruz. Üreticiyi üretim aracından koparan, onu ücretli köle konumuna getiren kapitalizm, artık sistemini işletilebilmek için nitelikli işçiye gereksinim duyuyor. Bundan dolayı da, işçi sınıfının gelişmişlik düzeyi her geçen günle yükseliyor. (Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet olmasa, bu gelişmenin çok daha da hızlı olacağı açıktır.)

Türkiye işçi sınıfı da dünyadaki bu gelişmelerden nasibini alıyor. Bu gelişmeler, kapitalizm altında işsizlik, yokluk ve acı getiriyor ama ekonomik savaşım da bu süreçte siyasal savaşıma yükseliyor. Türkiye'nin sayıca en büyük sınıfı olan ve üretimde tuttuğu yer nedeniyle önemi sayısal gücünden de çok ileride olan işçi sınıfımız, halk gerçeğimizin de özüdür. Bu dev gücü, tarihsel misyonuna hazırlamak, tüm devrimcilerin ve komünistlerin en temel görevidir. ●

İnternet olanağını kullanalım, yaygınlaştıralım

Bilimsel teknolojik devrimin, hızla toplumsal tabana yaymadan edemediği İnternet, her gün yarattığı bir öncesini eskiterek ilerliyor.

İletişim alanındaki bu önüne geçilmez patlama, aynı zamanda kapitalizmin yarattığı

çelişkiler yumağına dünya çapında küçümsemeyecek yeni bir boyut daha ekliyor.

Bu olanağı, bugün burjuvazi kendi kokuşmuş ideolojisini yaymak, pekiştirmek için kullanıyor. Emek cephesi ise henüz bu olanağı düzgün kulla-

nabilmiş değil. Bunu mutlaka ve en iyi bir şekilde değerlendirmek zorundayız. Gerçek demokrasiden, komünizmden yana güçler, bu dev araca sınıf savaşının çıkarları yolunda kullanmak için dört elle sarılmalıdır.

Türkiye Komünist Partisi 1996 yılının sonlarına doğru, Web Sitesini sınırlı kaynaklarla kurmaya başladı. Hedefimiz, parti üyeleri ve sempatanlarının Merkez Organımız *İşçinin Sesi*'ne ve diğer *İşçinin Sesi Yayınları*'na illegalite koşulları altında komünist literatürden kısıtlama yapmadan, güvenli, çabuk ulaşılmasını sağlamak.

Diğer bir önemli amaç da, ülke içi ve uluslararası komünist partileri ve örgütleri arasında sıkı örülmüş iletişim ağının kurulmasıdır. Gerçekten de, bugün dünya ölçeğinde komünist, devrimci hareketin dayanışması son derece önemli bir noktadadır. Gururla söylebiliriz ki, şu an sitemizden hem Türkiyeli devrimci hareketten (DHKP, MLKP) örgütlerin, hem de uluslararası hareketten bazı örgütlerin kendi Web Site'lerine bağlanabilmektedir.

Bir yıl kadar kısa bir süre içinde Web Sitemiz hedeflerinde önemli yol almıştır. Bununla beraber, yapılması gereken işlerin daha başında olduğumuzu, yapılacak çok işimiz olduğunun farkındayız.

Bu çerçevede, Türkiyeli devrimci hareketlerin ve örgütlerden site adreslerinin sitemizde yayınlanmasını isteyenlerin adreslerimizi sitemize eklemekten onur duyuyoruz. Aşağıdaki adreslere site detaylarınızı bildirebilirsiniz.

Yoldaşların, sempatanların, dostların bize ulaşmasını istedikleri mektuplarını yollayacakları E-mail adresleri de aşağıdadır:

Mesajlarınız ve enformasyonlarınız için:

Mesajis@aol.com

Haberleriniz ve yazılarınız için:

Sohbetis@aol.com

ANA SAYFA

Sitemizde şu anki durumda İngilizce ve Türkçe olarak çeşitli sayfalar bulunmaktadır. Yukarıda resmi gösterilen Anasayfamız çeşitli konu başlıklarına ve alanlara göre ayrılmış olup, bunların da altında alt bölümler bulunmaktadır. Bazı bölümler üzerinde çalışmalar sürmektedir. Gerçek olan şudur, sitemiz düzenli olarak gelişmekte, güncelleşmekte ve sürekli olarak izlenmektedir. Örneğin, gazetenin basımı tamamlanmadan günün görevleri açısından önemli bir yazı anında sitemizden elde edebilirsiniz.

Devrimci örgütlerin ve yayınların olduğu bölümde, ilgili yere bağlanan direkt hatlar bulunmaktadır.

Amacımız tüm devrimci örgütler/basın arasında görüş alışverişinin sürdüğü düzgün bir 'kütüphane' yaratabilmektedir. Bundan dolayı göstereceğiniz dayanışmaya şimdiden teşekkür ederiz. ●

Elimize ulaşan basın açıklamalarını yayınlıyoruz

BASIN AÇIKLAMASI - I

İzmit polisi 17 Şubat 1988 gecesi **Kervan** dergisi İzmit temsilcimiz S.Ç., İGS Gazetesi yazışmaları D.Y. ve **Kervan** dergisi okurları Ö.K., T. ve C. Y.'i evlerinden hiçbir gerekçe göstermeden keyfi olarak gözaltına almıştır.

Finans kapitalin emperyalistleşme emelleri ile halkımızın çıkarları çatışmaktadır. Körfezde ABD'nin dümen suyuna kürek çeken iktidar, saldırının sivri ucunu halkımızın örgütlü güçlerine yöneltmiştir.

Önce **Hadep** il binaları basıldı, yöneticiler tutuklandı. Sonra

Kurtuluş gazetesinin Adana temsilcileri öldürüldü ve ardından İstanbul merkez binaları talan edildi, muhabir ve çalışanlarına saldırıldı. Şimdi de **Kervan** dergisinin İzmit bürosu ve okurlarına yönelik saldırılar başlatıldı...

Burjuvazinin bu ipliği pazara çıkmış yöntemleri, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halk güçlerinin savaşımı ile geri püskürtülecektir.

20.02.1988

Kervan Dergisi Merkez Yönetim Bürosu

BASIN AÇIKLAMASI - II

Basına ve Kamuoyuna

Kervan ve **İleri** dergileri yönetici, temsilci ve okurlarına yönelik baskı, gözaltı ve tutuklamalar genişletilerek sürdürülüyor.

Kocaeli Emniyet Müdürlüğüne bağlı terörle mücadele ekiplerinin 18 Şubat'ta **Kervan** ve **İleri** dergileri çalışanlarına karşı başlattıkları baskılar sonucu 10 kişi gözaltına alınmıştır. Dergi çalışanlarımızın evleri saatlerce talan edilerek aranmış, ailelere gözdağı ve korku salınmaya çalışılmıştır. Günlerce Kocaeli Terörle Mücadele şubesinde işkence edilerek sorgulanan dergi çalışanlarından **İleri Gazetesi** ve **İleri Gençliğin Sesi** dergisi yazı işleri müdürü D. Y., **Kervan** Dergisi İzmit temsilcisi S.Ç., dergi muhabiri Ö.K., dergi okuru C.Y. tutuklanmıştır. Ve yine Zonguldak'ta **Kervan** dergisi okuru ve yerel **Susma** gazetesi sahibi B.A. 25 Şubat'tan bu yana gözaltında tutulmaktadır.

Cumhuriyet döneminin en büyük ekonomik krizini yaşayan Türkiye burjuvazisi ve onun devleti, işçi emekçi halka, devrimcilere ve sosyalist basına

saldırarak gayrimeşru, halk düşmanı politikasının önündeki engelleri ortadan kaldırmak istiyor. Halkın belini büken enflasyonla kârına kâr katıyor, çeteleşen yapısıyla uyuşturucu ticareti yapıp yargısız ve faili "belli" cinayetler işliyor. Ekonomik, demokratik ve siyasi özgürlük mücadelesi veren toplum kesimlerine şiddet uyguluyor. Kürt halkını kırımdan geçirip, devrimci-sosyalist basına ve çalışanlarına saldırılarını artırıyor, gözaltına alıyor, tutukluyor, yargısız infaz ediyor. Yani halka karşı düşmanca bir politika uyguluyor ve öte yandan para babalarının kasaları doluyor, çeteciler kahraman ilan ediliyor. Düzen baştan aşağı çete-mafya ve her türlü gayri-meşru ilişki sistemiyle yürütülüyor.

Devrimci ve sosyalist basın üzerinde sürdürülen baskıları, **Kervan** ve **İleri** çalışanlarına karşı sürdürülen saldırı, gözaltı ve tutuklamaları protesto ediyoruz.

26.02.1998

Kervan Dergisi Merkez Yönetim Bürosu

Gözaltında kayıplara Londra'dan protesto gösterisi

Uluslararası gözaltında kayıplara karşı 17-19 Mayıs 1996'da İstanbul'da yapılan İstanbul Gözaltında Kayıplar Kurultayı'nda alınan bir kararla Gözaltında Kayıplara Karşı Uluslararası Komite (ICAD) kuruldu. Komite üyeleri Türkiyelilerden, Şililerden, Kolombiyalılardan, Sri Lankalılardan (Tamil) ve İngilizlerden oluşuyor. Tüm

dünyadaki gözaltındaki kayıplara karşı 2 yıldır çeşitli eylemler düzenleyen komite, ayrıca 17-31 Mayıs tarihleri arasında Dünya Gözaltında Kayıplar Haftası ilan etti.

9 aydır Londra'nın çeşitli kalabalık yerlerinde her ayın üçüncü Cumartesi'nde yapılan eylem, bu defa 21 Şubat Cumartesi günü Londra'nın en

önü ve kalabalık meydanı Trafalgar Square'de yapıldı. Çeşitli ülkelerden konuşmacıların katıldığı, gözaltında kaybolanların resimlerinin taşındığı gösteriye, İngiliz halkı ve çevrede bulunan çeşitli ülkelerin halkı yoğun ilgi gösterdi. Eylem, "Gözaltında Kayıplara Son" sloganlarıyla Trafalgar Square inletilerek bitirildi. ●

NEWRUZ ATEŞİ HALKLARI VE ÇAĞLARI BİRBİRİNE BAĞLIYOR!

FATMA HASAN *Demirci Kawa*'nın direnişinden bu yana yüzyıllar geçti. Ama Kürt halkının ezenlere isyanı devam ediyor. Gelenek ve göreneklerini, dilini yani insan olma özelliklerini yitirmeye savaşımı sürüyor. Burjuvazinin köylerini boşalt-

masına, ormanlarını yakmasına, ailelerini bölmesine başkaldırışında *Demirci Kawa*'ların yollarından gidilerek cevap veriliyor.

Yüzyılların Newruz ateşini söndüremeyeceğini anlayan burjuvazi de geleneksel yüzsüzlüğü

içerisinde Newruz'u 'Türk bayramı' ilan ediyor. Newruz'u silemedi şimdi de içini boşaltmaya çalışıyor. Ezilen ve ezen halkın işçi sınıfı, devrimci ve komünistleri biliyorlar ki burjuvazinin bu çabası boşunadır. *Kawa*'nın ateşinden yüzyıllardır

emekçiler ve ezilenler atladılar, ilerlediler. Bu yoldan başkaldırıp, haklarını aradılar. Beylere, ağalara ve günümüzde de burjuvaziye bu yoldan karşılık veriyorlar.

Kürt ve Türk halkının düşmanı birdir. Bu büyük başı ezme mücadelesinde *Demirci Kawa*'nın

ateşi çağları ve halkları birbirine bağlıyor.

Yaşasın Kürt ve Türk halkının ortak mücadelesi!

Biji Newruz!

Yaşasın halkların kardeşliği!

İŞÇİNİN SESİ MEKTUPLAR

Yapılardaki sorunlar

Hayatın her alanında insanlar ve en önemlisi işçi nasıl algılanır? Bunu, sınıfın öncü müfrezesinin çok iyi analiz edip, bilimsel alana taşıması gereklidir. Bu konuyu hem eğitimlerimizde işliyoruz, hem de uzmanların kitaplarından okuyoruz. Ama birşeyleri anlamak için okumak yetmiyor. Sadece okumanın herşey olmadığı, normal insanla, işçiyle iç içe olunca iyi anlaşılır.

Gerçekten halkla, işçiyle iç içe yaşamak gerekiyor ki, nasıl bir örgütlenme biçimi gerektiğine düzgün karar verebilelim. "Dayatmacı olmadan, onlar gibi davranıp, içlerinde eriyip, onlara doğru akman gerekir" der Lenin, *Sol Komünizm Çocukluk Hastalığı*'nda.

Bizler 10-15 günde bitirdiğimiz kitapları, yıllar süren mücadeleyi, okuduğumuz 10-15 günmüş gibi algılayız ve örgütlenmeyi de bu süre içine koymaya çalışırız. Bazı yoldaşlarımız hala bunu anlayabilmiş değiller. Hatta, altlarından üstün insan edasıyla, onların ilişkilerine kendi anılarını fırsat buldukça anlatırlar. Ardından, yoldaşından fazla biliyormuş havası vererek insanlar üzerinde etki yaratmayı beceremeyince, ilişkinin sahibini tüzüğe ve disiplin kuralları içine hapis etmesi de yetmeyince, o kişinin teorik yönünü, örgütleyici yönünü unutup sadece pratik yönünü üste aktarması ise ağır bir hatadır.

Şöyle bir bakmak gerekir, kimler parti için daha çok çalışıyor? Kimler işçiyle, insanlarla daha fazla ilişki kurup legal ve illegal oluşuma maddi ve manevi katkı getiriyor? İşte o insan, teorik, pratik ve örgütleyici doğal lider konumuna ulaşmıştır.

Bu yazıyı yazarken duygularımı da katıyorum. Yazımın ağır bir eleştiri olduğu da gerçek. Çünkü parti birilerinin babasının şirketi değil, istediği gibi karar alamaz ve istediği gibi de uygulatamaz.

Buradan şu çıkıyor: Yürükoğlu yoldaşın yazılarını çok iyi okuyup anlamak gerekir. Ya da anlıyoruz da hatayı bilerek yapıyoruz. Ne diyor Yürükoğlu yoldaş *İşçinin Sesi*'nin 453. sayısında: "Sosyalizm düştüğü toprakta filizlenir, büyür." Benim bu sözlerden anladığım, her ülkenin, her bölgenin kendine has kültürü vardır. Bazı bölgeler silahı sever, bazıları içkiyi, bazıları da şamatayı sever. Bazıları pop, bazıları arabesk, bazıları da halk müziğini sever. Eğer sen bu insanlara klasik müziği dinletip bir an önce öğrenmesini istersen, bunlar sıkılacak ve gidecektir. Çünkü kültürüne aykırıdır.

Başta da dediğimiz gibi, halkı, işçiyi gerçekten iyi tanımak gerekir. İnsanlara birşeyler vermeden birşeyler beklemek yanlıştır ve birinin ilişkisiyle ilişki kurmaya (siyasal) çalışmak geçtiğimiz dönemdeki duruma dönmektir. Başka hiçbir şey değildir. Kendi ilişkilerini kendin bul, çıkart. Partinin görevi budur. Hazır ilişki sana aktarılmadığı sürece, senin ilgilenmen yanlıştır.

Şimdi "hazır cevaplar"ın sesini duyar gibi oluyorum. Hazır cevaplar, "tüzük var, tüzüğü iyi oku" diyor, "hazır potansiyel" diye söyleniyordur. Cevabım bizim yetişme sürecimizdir: Öğretmenlerimiz, 1976'larda, disiplin içindeki çalışma sisteminde, pratik çalışmayı mahalle ve bölgelerin koşullarına göre (ama tüzük dışına çıkılmadan) insiyatife bırakmışlardı.

Partime ve kişiliğime gelecek zararları bilimle, teoriyle, pratikle, gerektiğinde canım pahasına korudum ve korumaya devam edeceğim. İçimizdeki zararlılara şimdiki gibi önce yazıyla cevap vereceğim. Zarar devam ederse, verilecek cevap o günkü insiyatife bağlı olacaktır. Tüzükten bahsederken, tüzük kongrelerde işlenir ve kitaba, insanların okuyup uygulanması için konulur. Bir de, tüzükten sonra, koşullara göre parti kararları çıkar. 9. Kongre kararları gibi. Bazı arkadaşlarımızın bir yanda gizlilikten bahsederken, diğer yanda partiye verdikleri zararların acısını hep *sonradan* yaşıyoruz.

İkili ilişkiler, bireysel kararlara meydan verir. Birim çalışmalarında alınan kararların, ilgili yoldaşların haberi olmadan herhangi bir yerde aktarılması gibi tutum-

ları sergileyenlerin samimiyetine inanmak zordur. Bu tutum aynı zamanda, partiye samimi olan birinin altını boşaltıp, onu safra yapmaktan başka hiçbir şey değildir.

Öyle anlaşılıyor ki, birimlerde alınan kararların yukarı çıkışında, raporların birim üyelerine imzalatılmadan üste verilmesi kesinlikle yasaklanmalıdır. Böylece, üstün, alttan gelen raporların kimler tarafından hazırlandığını ya da sekreterin kendince hazırlanıp hazırlanmadığını anlamak ve yanlış tutumları engellemek olanağı olur. Parti böyle bir çalışmayı düzenli uygularsa, bundan karlı çıkar. Merkez, sekreterin raporu altında birim üyelerinin imzası yoksa, o raporu kabul etmemelidir. Yoksa yeniden geçtiğimiz dönemdeki durumları yaşarız.

Bizler, Sovyet Devrimi'nin hatalarından çıkan doğru örgütlenme ve çalışma biçimini örnek almalıyız. 1904-1905 karşı devriminin sonu, 1917 demokratik halk devrimine benzemelidir.

Not: Bu tür tutumlara cevapsız kalmamak. Parti bugünlere layık değildir, her zaman daha iyisine layıktır. ● Şemsi Akçay ●

Editörün notu: Değerli yoldaş, böyle mektupları okuyunca, inan, içimiz sevinç doluyor. Partili kimde olur, partisine böyle sahip çıkar. Yanlış kimden ve nereden gelirse gelsin, parti birliğini bozmadan, sesini yükseltir, tutum koyar.

Merkez Komitemiz, son toplantısında bu konuyu da görüştü ve bundan böyle tüm organ raporlarının altında, tüm organ üyelerinin imzalarının yer alması gerektiğine karar verdi. Raporu onaylayan imzalayacak, onaylamayan şerhini düşecektir.

Elimiz titremeyecek

Yoldaşlar, son 8-9 aydır, izleyebildiğim kadarıyla, partide çok önemli bir değişim ve gelişme var. "Sol konuşup, sağ davranma" artık bitiyor.

Neden böyle diyorum? Marmara bölgesi genelinde ve benim yaşadığım bölge özelinde bakıyorum. Her tarafta, eylemci, konuştuğu gibi davranan, gösterişsiz ama partisine ölümüne sadık yoldaşlar öne geliyor, yetki ve sorumluluk alıyor.

Bu durum gerçeğe hepimizi sevince boğuyor ve mücadele azmimizi kamçılıyor.

Daha şimdiden önemli iki cezalandırma eylemi gerçekleştirdik. Bu eylemlerin sonradan bir değerlendirmesini yapınca gördük ki, önemli hatalar yapmışız. Ciddi amatörükler yapmışız. (O kadar da olur, idmanımız eksik diyemeyiz çünkü sonuçları ağır olur) Ama biraz şansın yardımı, biraz eylemi yöneten yoldaşın sezgisi ve biraz da katılanların ataklığı sayesinde iki eylemi de başarıyla bitirdik.

Eylemden döndük geldik, hepimizin gözleri gülüyordu. Sevinç içindeydik. Hiçbir örgütün, "küçük iş" diye küçümseyemeyeceği bir eylemi başarmıştık. "Demek ki, biz de yapabiliyormuşuz" dedik.

İşte komünist partisi budur. Elindeki hamuru yoğurur, onu yeni bir kalıba sokar, geri kadroyu ilerletir, ileriye daha da ilerletir ve başa getirir.

İnanın, hayatımın en uzun mektubunu yazdım. Birşey daha ekleyip bitireceğim. Bu bir özeleştirici olacak. Yürükoğlu yoldaş yıllardır yazıyor, kavgaya, kavgaya, kavgaya diyor, "Türkiye'nin gerçeği bu" diyor,

"Türkiye'de dövüşen gelişir" diyor, "TKP dövüşken bir parti olmaya yeminlidir" diyor. Ben, yoldaşımın yazılarını yıllardır keser, biriktirir ve çok dikkatle okurum. Yazılanlar Türkçe, ben dikkatli okuyorum, peki o çok açık mesajları neden kafam kaydetmedi? İtiraz etmedim, yanlış demedim, karşı çıkmadım ama dediğini yapmadım. Neden?

Çünkü psikolojim, gözlüklerim değişti. Söylenenleri kafam kaydetmiyordu. Bunda o dönem yöneticilerinin de büyük payı olduğunu söylemeliyim. Hat yoldaştan geliyordu ama nasıl pratiğe geçeceğinin örneğini ülke yöneticilerinde arıyorduk. Onların yaptığını yapıyorduk.

Bugün bunlar geride kaldı. Böyle yanlışları bir daha yapmıyacağıma, partime söz veriyorum.

Şu son birkaç ayda bir gerçeği iyi anladım. Parti varsa, biz de varız, o yoksa, biz de yokuz. ● D.Ç. Marmara ●

Kadın sorunu partinin gündeminden kalktı mı?

TKP, kadın sorununu Türkiye'de derinliği içinde ele alan ilk çevrelerden birisidir. Devrimci hareket içinde ise ilktir. Biz bununla her zaman öğündük.

Peki ne oldu da, çok uzun bir zamandır merkez organımızda kadın sorunu üzerine ciddi bir yazı yayınlanmaz oldu? Kadın sorunu mu çözüldü, yoksa partiye erkek-egemen bakış mı egemen oldu?

Tabii, bu son söylediklerim bir şakadır ama bence durum da ciddidir. Pek çok başka konu ve durumdan da bildiğimiz gibi, doğruların bir iki kere söylemek, o doğruların parti kültürüne girmesine yetmiyor. Bilenlere sık sık hatırlatmak, yenilere ise öğretmek gerekiyor.

Hele ki, erkek-egemen bakış toplumun her yanından sızıyor. Kadınları da etkisi altına almıştır. Zaten erkek şövenizmi kadınları da kazanmasa, iki dakika ayakta kalabilir mi?

Bu konuda sürekli mücadele vermek gerekiyor. Erkek şövenizmi, kendisine devrimciyim diyen pek çok çevrede de egemen. Devrimcilik, halkçılık adına düpedüz feodal (hem de feodaliliğiyle övünerek feodal) değer yargıları savunuluyor.

Bu durum yalnızca iyi eğitim almamış kesimlerde değil, hatta daha fazlasıyla eğitilmiş çevrelerde geçerlidir. Son ay içinde açıklanan bir araştırmaya göre karısını dövmenin en yaygın olduğu kesim, üniversite mezunu kesimdir. Olacak şey mi ama öyle.

Mutlaka ve mutlaka merkez organın her 3-4 sayısında bir kadın yazısı istiyoruz. Hem de, 8 Mart kutlaması türü yazı değil, merkez organa yakışan teorik yazı istiyoruz. Kadın sorununun değişik yönlerini açan, bilimsel yazılar istiyoruz. ● Edibe Coşar, Düsseldorf ●

Halk meclislerinde aktif, özverili çalışma günün en önemli görevlerinden birisidir

Değerli yoldaşlar, ben Gülsuyu yakınında oturuyorum ve zaman zaman çevremdeki yakın Halk Meclislerine gidiyorum.

Şubat başında, Susurluk devletinin polisi Gülsuyu, 1 Mayıs ve Birlik mahallelerinde Halk Meclislerine karşı bir saldırı düzenledi ve 30'a yakın meclis üyesini tutukladı, çok sayıda evi bastı. Bazı kişileri de düpedüz sokaktan kaçırdığı söyleniyor.

Bu saldırılar, MGK devletinin Halk Meclislerinden korkusunu anlatır. Ama korkunun ecele faydası yoktur.

TKP'liler olarak bizler Meclis çalışmalarına daha aktif ve özverili biçimde katılmıyoruz. Bence bu, günün en önemli görevlerinden birisidir. Zaten parti üst kurulunun da bu yönde bir direktifi vardır.

Ashında tüm devrimciler ve emekçiler olarak Meclislerde birleşmeli ve kara düzene halkın gücünü göstermeliyiz. Polis, hiçbir emekçi mahallesinde tutuklama yapamamalı. ● K. Sucu, İstanbul ●

Gazetemizin Aralık 1997 tarihli, 457. sayısında yayınlanan, "Marksizm Bugün Daha Gereklidir" adlı yazıyı temel almak üzere

TÜM PARTİ ÖRGÜT VE ÜYELERİ İÇİN GÜNCEL EĞİTİM SORULARI

1. Sosyalizmin tarihindeki 3 evre nelerdir?
2. "Globalleşme" üzerine tüm söyleyebilecekleriniz nelerdir?
3. "Kapitalizmin krizi" hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. Marks, Engels, Lenin'in öngördükleri dünya devriminin gerçekleşmeme nedeni nedir? Marks'ı da konuşturarak söyleyin.
5. Enformasyon Otoyolu'nun geleceğimiz için bugünden görülebilen önemli değişim zorlamaları nelerdir?
6. Bilimsel-teknojik devrimin toplumsal gelişme açısından belli başlı sonuçları nelerdir?
7. "Bugün dünyada hiçbir burjuvazi, emperyalizmden bağımsız yaşayamaz" cümlesini açıklayın.
8. "Sovyetler Birliği için gerekli sıçrama, kapitalizmden sosyalizme değil, el emeğinden mekanik emeğe sıçrama idi" cümlesini yorumlayın, bugünle ve gerçek sosyalizmle bağlayın.
9. "Marksist teori bölünmez bir bütündür" cümlesi ne anlama gelir?
10. "Dünya partisi" kavramı neden yanlıştır?
11. Volüntarizm ne demektir, materyalizm bunu neden reddeder ve dünya komünist hareketindeki en tipik volüntarist örnekler nelerdir?
12. Dogmatizm nedir?
13. Kapitalizmin sonu bugün neden gelmemiştir?
14. Emperyalist savaşların kaçınılmazlığı tezi neden sorgulanmalıdır?
15. "Devlet erki her zaman tek (ve tüm) bir sınıfın siyasal erkidir" ne demektir?
16. "Yönetici sınıfın erki, 'devlet aygıtı'nın işleminde ortaya çıkar" ne demektir?
17. Temel çelişki, ana çelişki, baş çelişki kavramlarını biz nasıl kullanmaktayız?

-II-

TKP'NİN 1. KONGRESİ

NAZIM ÇELİK

Bu sayfadaki yazılarımızda parti arşivinden, elimizde olan kaynaklardan ve parti tarihi üzerine yazılmış çeşitli kitap ve makalelerden yararlandık.

TKP'nin kuruluş kongresi 10 Eylül 1920'de Bakü'de toplandı. Bu tarih, Türkiye Komünist hareketine damgasını vuran tarihtir.

Kongre, 15 örgütün, İstanbul, Anadolu ve Bakü gurupları temsilcilerinin katılımıyla başladı. Toplam 75 delege vardı. Bunların 51'i İstanbul ve Anadolu'dan gelenlerdi. Kongreye Mustafa Suphi başkanlık yaptı.

Kongreye şu örgütler delege gönderdiler: İstanbul, Ankara, İnebolu, Zonguldak, Samsun, Ereğli, Rize, Trabzon, Konya, Erzurum, Eskişehir. Adana ve İzmir örgüt delegeleri bu bölgelerdeki savaşlar nedeniyle kongreye ulaşamadılar.

TKP 1. Kongresi çok kritik bir dönemde toplanıyordu. Ülke savaş içindeydi. Her yanda işgalci emperyalist güçlere karşı kıran kırana savaş sürüyordu. Bu ortamda kongrenin sorumluluğu büyüktü. Parti, halkı uyandırmak, gericiğe ve emperyalizme karşı savaşa yöneltmek durumundaydı. Kendiliğinden oluşan hareketleri, emperyalizme karşı bilinçli ve örgütlü savaşa yöneltmek gerekiyordu.

Mustafa Suphi, kongre açılış konuşmasında şöyle diyordu:

"Türkiye Komünist Partisi'nin kuruluşu yalnız Türkiye için değil, bütün doğu halkları için önem taşıyor. Düşmana karşı zafer kazanmak için komünist hareketin saflarının birliği şarttır. Dünyanın bütün komünist hareketlerinin tek bir merkeze bağlanması zorunludur. Bizce bu merkez Rusya Komünist Partisidir.

"TKP'nin yapması gereken ilk görev, memleketimizde komünizm ülküsünü işçi sınıfı ve yoksul köylüler arasında hızla yaymaktır. Halkın kendi yazgısını kendisinin belirlemesi için gerekli durumu hazırlamak gerekiyor. Bugün nesnel durumun da gösterdiği, ilk yapılması gereken, emperyalistleri ve işgalci güçleri yurttan kovmaktır. Amacımız, halkı sömürerek onun sırtından geçinen hazır iyicileri yok etmektir."

Yine M. Suphi, kongre açılış konuşmasında, Rusya'da gerçekleşen Büyük Ekim Devrimi'nin tarihsel önemini vurguladı. Bu devrimin, doğu halklarının kurtuluş mücadelesine moral gücü kattığını söyledi. Soyulup, sömürülen Türkiye halkları için tek kurtuluş yolunun komünizm olduğunu defalarca vurguladı.

Kongre, Lenin'e ve Komintern'e telgraflar gönderdi. Lenin'e giden telgrafta şunlar yazılıydı:

"Türkiye işçilerinin ve köylülerinin 1. Kongresi, dünya proletaryasına katıldıklarını, devrim için mücadele yolunda olduklarını göstermektedir. III. Enternasyonal'in çatısı altında yetişen Türkiye komünist örgütleri, bundan böyle halkın partisi oluyorlar. Komünist Partisi, devrim yolunda zafere ulaşmak için büyük fedakarlıklara hazır durumdadır. Bu yolda, üstüne düşen tarihsel görevi gururla

yerine getirecektir."

1. Kongre, parti programını ve tüzüğü hazırlayarak, strateji ve taktiği belirledi. Kongre gündemi şöyleydi:

- Geçici Merkez Komitesi'nin çalışma raporu
- Ulusal kurutuluş ve sömürge sorunları
- Köylü sorunu
- Kadın sorunu
- İllerin durumu
- Günün konuları
- Programı onaylamak
- Merkez Komitesi seçimi

İllerdeki örgütlerin çalışma raporlarıyla birlikte Merkez Komitesi'nin raporu tamamlandı ve oybirliği ile onaylandı. Ayrıca kongrede şu noktalara değinildi:

"Rusya'da gerçekleşen devrimin etki alanı gittikçe genişliyor. Dünyanın her tarafından işçiler Rusya'da dalgalandıran komünist bayrak altında toplanıyor. Gelecek güzel günleri ondan bekliyorlar. İnsanlığın komünizm çağına ulaşması, devrimlerin başarılı olması, komünist kuvvetlerin bir amaca doğru gitmesi için, bütün dünyada komünist kuvvetlerin bir merkeze bağlı olması gerekir. Rusya bugün, bu merkez komünistler, III. Enternasyonal'in ikinci kongresince alınan kararların yaşama, olaylara, yaşamın isteklerine ve sosyal hareketin temel ilkelerine uygun olduğunu kabul ediyorlar."

TKP, 1. Kongresinde alınan kararlara bakınca, Marksist-Leninist temellere dayanan bir parti olarak doğuyor. Bu kongrede Büyük Ekim Sosyalist Devriminin tarihsel önemi açığa çıkmış ve vurgulanıyor. Dünyadaki komünist hareketin merkezini Sovyetler Birliği olduğu da altı çizilerek belirtiliyor.

TKP 1. Kongresi ayrıca, ulusal kurtuluş savaşına ve sömürge sorunlarına devrimci çözüm yolları getirmiştir. Bunun için TKP, tek cephede birlik oluşturmaya çalışmıştır. Emperyalizme ve sömürgecilğe karşı, ülkede bunlarla işbirliği yapan gerici çevreler ve sınıflara karşı, ulus düşmanlarına karşı devrimci geniş bir halk hareketi oluşturmak için işçileri, köylüleri, ilerici aydınları, yurt-severleri tek bir cephede savaştırmaya çağırmıştır.

1. Kongrede, bütün sömürge ülkelerin, bağımlı halkların özgürlüklerini elde etmeleri için emperyalizme karşı ayaklandıkları belirtildi. Aynı şekilde Türkiye'yi işgal eden emperyalist güçlere karşı

silahlı savaş, emekçilerin, halkın en önemli davasıdır görüşüne varıldı. Kongre bu savaşı, emperyalizme, sömürgecilik sistemine karşı yürütülen bir halk savaşına dönüştürme kararını aldı.

Türkiye'deki ulusal kurtuluş hareketi, emperyalizme karşı bir savaştı. Memlekette bu ulusal hareketin gelişmesi ve derinleşmesi hem işçi sınıfının bilincini uyandıracak, hem de genel olarak gelecek sosyal devrim için elverişli bir zemin hazırlayacaktı. Kongre'de, Türkiye'nin varlığını savunan ulusal harekete yardım etmek bir görev olarak değerlendirildi. Bu yardımı yaparken, burjuvazinin baskısına ve egemenliğine karşı emekçilerin sınıf savaşı bilincini güçlendirmeye çalışılacaktır denildi. Konu üzerine kongre kararı şöyleydi:

"TKP ülkede emperyalizme karşı olan ulusal kurtuluş hareketinin derinleşmesine yardım edecek. İşçi sınıfının gerçek kurtuluşunu getirecek olan emekçilerin egemenliğini kurmak için koşulları hazırlamaya çalışacaktır."

1. Kongre'de, Türkiye'de ulusal azınlıklara karşı Ankara hükümetinin uyguladığı kanlı politika da suçlandı. Bu barbarlığın halkımızı lekelediği belirtildi. Kongre, ulusal azınlıkları katletme politikasına karşı savaşı açılmasını savundu. Ülkedeki tüm ulusların emekçilerini birleştirerek, emperyalizme, sömürgecilere, gericilere karşı savaşmak kararı aldı.

TKP daha 1. Kongresinden itibaren, Türkiye'deki ulusal azınlıkların tüm haklarını tanımış, kurtuluş için halkların birlikte savaşması gerektiğini vurgulamıştır. Ulusal azınlıklara ancak Komünist Partisi hak eşitliği sağlayabilir. Uluslar arasına sokulan düşmanlığı ancak demokratik devrim, ancak Komünist Partisi kaldırabilir. 1. Kongre, Türkiye topraklarında yaşayan her ulusun kendi kaderini kendisinin belirlemesi ilkesini tanımlıdır.

Kongreye köylü sorunu üstüne iki rapor sunuldu. Ulusal burjuvazinin içeride ve dışarıda düşmanla uzlaşma eğiliminde olduğu açıkça belirtildi. M. Suphi burjuvazinin karakterini şu sözlerle açıklıyordu:

"Düşman hilekar, kurnaz ve haindir. Türk zenginleri, Amerikan, Fransız, İngiliz bankerlerinin kasalarından gözlerini ayırmamışlardır."

Burjuvazinin bu ikili politikası ancak işçi ve emekçilerin örgütlü savaşıyla bozulabilir. Kongre, köylüleri devrim savaşına çekmek için onlar arasında çalışma yürütmek gerektiğini belirledi. Devrimin gerçek anlamda başarıya ulaşması için köylülerin desteği önemliydi.

Kongre köylülerin toprak,

özgürlük gibi temel isteklerini dile getirdi. Bu isteklerin gerçekleştirilmesi için şunu öngörüyordu:

"Köylü komiteleri kurmak. Bunlar aracılığıyla köylünün politik haklarını doğrudan savunabilmesi sağlanmalı. Toprakçılık ağalarının, derebeylerinin topraklarına, tarım araçlarına, iş hayvanlarına, tohum ambarlarına el koyulmalı ve bunlar köylü komiteleri aracılığıyla yoksul köylüye dağıtılmalı."

Kongrede Merkez Komitesi'ne bağlı Köylü Bürosu kuruldu.

Kongrede kadın sorunu üzerinde de önemle duruldu:

"Kadınların sosyal ve politik hayata daha aktif katılmaları sağlanmaya çalışılmalı. Onları esir durumundan kurtarmak gerekir. Kadınları karanlıktan kurtarmak, aydınlatmak için yoğun çalışmalarında bulunmak. Kadınlar erkeklerle eşit haklara sahip olmalıdır. Seçme ve seçilme hakkı olmalıdır. Bütün devlet kurumlarında çalışma hakkı olmalı. İşçi kadınlara, iş kanununda özel haklar tanınmalıdır. Bütün bu hakların alınması için savaşmak gerekir. Bu konu üzerinde çalışma yapmak üzere Merkez Komitesine bağlı Kadın Kolu kurulmalıdır."

Kongre, bu çalışmalarını yapmak için bir Kadın Kolu kurdu.

1. Kongre'de parti programı da hazırlandı. Program 12 bölüm ve 42 maddeden oluştu. Ve kongre, Türkiye işçilerine başlığıyla bir çağrı yayınladı. Çağrıda emperyalizme karşı tek cephenin zorunlu olduğu vurgulanıyordu. Ayrıca bazı acil politik istemler dile getiriliyordu:

"1. Sendikalara tam bağımsızlık, serbestlik ve dokunulmazlık. Eksiksiz toplantı, grev, yürüyüş, basın ve kişi dokunulmazlığı ve özgürlüğü.

"2. Tek dereceli, genel, eşit, serbest ve kapalı oylamalı seçim sisteminin kurulması.

"3. Jandarma yerine, halkın seçtiği milis örgütü kurulması.

"4. Uygulanmakta olan bütün vergilerin kaldırılması ve kazanç oranına göre vergi sisteminin getirilmesi.

"5. Parasız, zorunlu temel eğitim.

"6. Toprak reformu yapılmalı. Topraksız ve az topraklı köylülere toprak ve tarım araçları dağıtılmalı.

"7. Padişahlık kaldırılmalı. Cumhuriyet kurulmalı. Paşalıklar kaldırılmalı. Valiler, kaymakamlar halk tarafından seçilmeli.

"8. 1 Mayıs işçi bayramı olarak kabul edilmeli.

"9. Toprak reformunu düzenlemek için Köylü Komiteleri kurulmalı. Tarım işçilerine sendika kurma hakkı tanınmalı.

"10. Kurtuluş savaşına karşı olanların, sarayın, toprak beylerinin mülklerine hemen el konmalıdır.

"11. Ülkemizin savunulması için beylerden, ağalardan, eşraftan, tüccardan, fabrikatörlerden bedel alınmalıdır.

"12. Düyun-u Umumiye'nin, 'Reji'nin, tekelin, yabancı kumpanyaların, kapitülasyonların kaldırılması."

Bu genel ve son derece önemli demokratik, siyasal istemlerin yanısıra işçiler için ileri sürülen acil istemler de şunlardır:

1. Sekiz saatlik işgünü.
2. Kısıtsız serbest grev.
3. Toplu iş sözleşmesi sistemi.
4. İşçilere oturulur evler sağlanmalı.

5. 14 yaşından küçük çocukların çalıştırılmaması.

6. Hamile işçi kadınlara doğumdan önce-sonra iki ay, ücretleri verilmek koşuluyla izin verilmesi.

7. İşçilerin emeklilik hakları, sosyal sigorta hakları olmalı.

8. Ücretli hafta tatili.

9. Gündelik ve aylıkların asgari geçim tabanının ayarlanması.

10. İş Kanunu'nun düzgün olarak uygulanmasını denetlemek için özel işçi komisyonları kurulmalı.

Kongre'nin son (6.) oturumunda Mustafa Suphi Yoldaş şöyle dedi:

"Zaman oldu ki, karşımıza çıkan gerici, Türkiye'de işçi ve köylü sınıfı yoktur demekten utanmadılar. Özellikle İstanbul, İzmir, Konya, Erzurum, Ankara ve Eskişehir'de oluşturulan işçi ve köylü örgütleri seslerini yükselttik. Türkiye'de işçi ve köylü adı altında, devrimci önemli bir sınıfın yaşadığını gösterdiler.

"Türkiye'de komünist örgütü olamaz dediler ama Türkiye'nin birçok kentinden gelen komünist delegeleri bunun tersini kanıtladılar. Hatta bu komünist örgütler gittikçe gelişiyor ve güç kazanıyorlar. Memleketimizin böyle bir ortamdaki geçtiğini görüyoruz. Böyle bunalımlı dönemde, işçi sınıfının, geleceğini kendi eline alarak iş görmesi, mücadele etmesi zorunluluk haline geliyor. Bu işte, Komünist Partinin görevi doğru yolu göstermek, öncülük yapmaktır."

Tarihsel öneme sahip TKP 1. Kongresi, parti programını onayladı. Stratejik doğrultuyu ve taktiği çizdi. Türkiye'deki tüm komünist gurupları tek partide birleştirdi. MK ve Denetleme Komisyonu seçildi.

Partinin genel başkanlığına Mustafa Suphi ve genel sekreterliğine de Ethem Nejat yoldaşlar seçildiler. Basın-Yayın Bürosu ve Dış Büro kuruldu.

Böylece 1. Kongre, Türkiye Komünist Partisi'ni düzenli bir örgüt olarak ortaya çıkardı. Partinin yönetici savaş organı Merkez Komitesi, bütün yetkileriyle çalışmaya başladı. ●

İŞÇİNİN SESİ

İŞÇİNİN SESİ, web site adresi <http://members.aol.com/TKPIS>

E-Mail adresi 1: mesajis@aol.com E-Mail adresi 2: sohbetis@aol.com Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR

Türkiye'den 1 kitap göndererek abone olunabilir. Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

**İŞÇİNİN, EMEKÇİNİN MÜCADELE GÜNÜ
1 MAYIS YAKLAŞIYOR!
YUMRUKLARIMIZ DÜZENE
İLERLİYORUZ DEVRİME!**